SỐ THỨ 3016 SIX PAGES NGÀY THỨ NĂM 13 SEPTEMBRE 1928.— NGÀY 30 THÁNG BẢY, NĂM MẬU-THÌN SÁU TRƯƠNG NĂM THỨ 21

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách của Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

LỤC-TỈNH TÂN VĂN

DEPOT LEGAL INDOCHINE N°9448

GIÁ BÁO
ĐÔNG PHÁP
Một năm..... 12$00
Sáu tháng..... 6.50
Ba tháng..... 3.50
Bản lẻ mỗi số..... 0$05

NHỰT-BAO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt

CHỦ-NHÂN: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Nhà báo ở đăng Lucien Mossard số 13
(gần trường-học Taberd) — SAIGON

CHỦ NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ
Gởi dây thép đề: LUCTINH SAIGON
Dây thép nói kêu: Số 203 Saigon

Mua báo phải trả bạc trước và gởi ngay cho ông NGUYỄN VĂN CỦA, Tổng-lý.

Bài đăng báo thì gởi cho ông LÂM-VĂN-NGỌ, Chủ-nhiệm.

Lời rao thương mãi tính giá rẻ:
Thay mặt cho tòa báo ở bên Pháp-Quốc
Davignon, Bourdet & Cie
9, rue Tronchet — Paris (VIIIe)

NẠN CÔNG-PHU

Vụ nhà-máy Thuận-Nguyên nỗ nồi (Sô-de) cách hai giờ sau, thiếu-úy.

Độc-giả còn nhớ, đề nầy, tựa nầy, tôi có đề luận một bài, đăng trong số 3011, ngày 7 septembre, luận về vụ nhà Cholon cất chưa rồi mà sập, đè cả năm người dưới đống cây ngói; mất còn chưa rõ. Nhơn vụ biến nầy tôi chỉ trích thầu-khoán tham lời nhiều, đề bại cho dân-thợ; tôi chỉ trích phận cang-dự của thầu khoán phải gánh vác; nhưng bởi luật buộc về «nạn công-phu» chưa ban hành vào cõi thuộc-địa nầy, nên thầu-khoán rộng thế mà day trở với dân nghèo, muốn tính sao tự ý, rồi phui-pha cũng đặng. Tôi cũng có nói, ngộ cảnh bi-thiết như thế, thầu-khoán bỏ dẹp phận cang-dự của mình lại mà lén, giả quên không nói tới, lấy chữ ký ba chục chôn-cất, hoặc là cơm thuốc nơi dưỡng-đường làm lòng nhân, làm ân-nghĩa với dân-công; mà thương hại cho dân-thợ — theo lời tôi đã nói — quê dốt biết gì; đã chẳng biết đâu biển đâu trời, nghe vậy hay vậy, xúm mà ca tụng lòng nhân thầu khoán. Các quan nghĩ có đáng thương tình cho chăng? Có vì sự quê-dốt thiệt-thòi, bị kẻ giàu mạnh hiếp chế mà bình vực giùm, cho rõ nhân-quyền công-lý cho chăng?

Than thở chưa rồi, kế lấy nhà máy Thuận-Nguyên nỗ nói «sô de» giết người, lớp chết dưới đống tro tàng, lớp vào dưỡng đường không phải ít.

Tôi chẳng khinh luận vì sao nỗi «sô-de» nỗ rồi, cách khai giờ đồng-hồ, tức là lúc quan quân đang bươi đống tro-tàng lượm xác, kho bên kia, ở cách xa, bỗng không mà phát bỏa. Tôi không chịu luận qua đó là vì trong một vụ hệ-biến tối trọng, thiếu-ủy cả mười-lăm-muôn bạc, chẳng kể mạng người lớp bị cháy thiêu, lớp bị bịnh nặng, như tai-biến nầy đây tôi đòm thấy một bên có hãng Bảo-kê, một bên có sở Tuần-cảnh, có Tòa, tra xét; há cần tôi phải chen mình vào đó làm gì, cho rồi đăng tra xét. Tôi nói là nói về nhơn-mạng dân-công: Khách-trú, Annam, đờn-ông đờn-bà đều có; lớp đang nằm kêu khóc trong nhà thương, lớp lại gởi thây — gởi thây mà chẳng toàn thây — trong đám lửa. Tôi thầm hỏi, luật buộc về «nạn công-phu» chưa ban-hành, chừng nào Chánh-phủ Nam-kỳ mới chịu xin ban-hành vào cõi Thuộc-địa nầy mà cứu vực dân nghèo làm thuê làm mướn? Biết vậy mà rồi đây, tôa mới xử sao đây? Xử sao cho ra phép chánh, lẽ công? Xử sao cho rảo giọt hồng đám con mất-cha, vợ mất chồng đang chịu đau-đớn xốn-xan, khóc-than không ngớt đó?

Tục Annam hằng vi: «*Ba kim ngân phá luật lệ*» Đối với phép công-bình Langsa, tôi hằng khuyên phục câu tục-ngữ ấy; nhưng đối với Nhà-máy đã rõ-ràng, đầu ai tài-trí bực nào cũng không thể chớ che phận cang-dự gánh-vác ấy cho khuất đặng.

Vả lại nhà-máy có bảo-kê, nếu tai-biến chẳng lạ gì, hãng bảo-kê thường trọn. Dâu-thợ làm công cho chủ, vì việc làm mà mang tai, lớp bỏ mạng, lớp chịu tật nguyền, chủ nhà-máy cũng phải thường trọn theo luật buộc, như hãng bảo-kê thường nhà máy đó vậy.

Ấy là phép công; ấy là lẽ chánh. Xin hãy nghĩ: Người sanh trong trời đất, giàu nghèo mạnh yếu cũng là người!

LÊ-HOÀNG-MƯU.

GIẤY SỐ RÚI-RÁCH

Có tiếp được thơ của ông Trần-v.-Thình ở Sađe: gởi hỏi rằng: ông có một cái giấy số Samipic (2$00) rút tháng con của ông nó chơi dại, nhè xé tét cái giấy số ra. Ông cũng có rắp vá dán lại khít khao tử-tế rồi, song chẳng rõ như vậy mà chúng số, may số ấy trúng, ông có thể lãnh tiền được chăng.

Xin đáp: Vậy thì được rồi, may tráng thì lãnh được chớ có sao đâu. Dầu rách làm hai làm ba gì, mà rắp dán lại cho tử-tế khít-khao, nhứt là cái số trong giấy phải cho còn nguyên đủ thì được.

Nhưng nói thì nói vậy, chớ cũng phải rảng giữ-gìn cho kỹ-lưỡng, cho lành-lẽ sạch-sẽ thì tốt hơn.

TUYỂN-CỬ

HỘI-ĐỒNG QUẢN-HẠT quận thứ năm

Đã có tin chắc chắn rằng ông Ngô-văn-Huấn đã từ chức Hội-đồng quản-hạt rồi. Thế thì quận thứ năm (Bac-Nêu, Cantho và Soctrang) phải khuyết chức ấy.

Vì vậy nên có nghị-định của quan Thống đốc Nam-kỳ ngày 11 Septembre 1928, truyền các vị cầm-trịch mấy tỉnh về quận ấy, đến ngày 7 Octobre 1928 tới nầy sẽ nhóm lại đặng bổ thân tuyển cử một viên Hội-đồng quản-hạt khác để thế cho ông Ngô-văn-Huấn

TIN KINH-ĐÔ

Quan Công-sứ mới Thừa-thiên

Quan nguyên Công-sứ Thừa-Thiên M. Monzze về nghỉ bên Pháp, nay quan Công-sứ mới là M. Devé nguyên Công-sứ Đà-nẵng (Tourane) đến thay cho ngài bắt đầu từ hôm 1er Septembre.

Sự linh hiển ở nhà-thờ La-Vang

Nhà thờ La-vang ở tỉnh Quảng-Trị là một nơi đệ nhứt anh linh của tôn-giáo Thiên Chúa. Mới rồi có một sự linh hiển của nhà thờ ấy như sau nầy: Bà vợ ông Trần-quan-Khải có bịnh đau gan, trị bịnh ở nhà thương Huế đã nhiều lần, mới rồi nhưng bà mắc bịnh ấy thêm nặng nên lại phải đến xét thì quan thầy thuốc đã định phải dùng phương giải phẫu đặng trừ cho tuyệt căn, mà bà ta cũng chịu song trước khi sắp giải phẫu cách hai hôm thì chồng bà rất lo sợ sự nhứt đầu nhứt thất ấy mà cũng đã cùng phương rồi, không biết chạy vào đâu nữa, duy nghĩ lại còn có lẽ đến nhà-thờ La-Vang để xin phép mẫu nhiệm họa may cứu khỏi chăng, nên ông đã liền đi đến nhà-thờ sẵn khẩn đảo rồi xin một chai nước giếng cùng một nhánh lá những cây có mọc quanh nhà-thờ ấy, về đến nơi thì thấy bà phần sắc mặt có về tươi vui hồi thêm bịnh chứng thì mười phần có giảm bảy tám, ông rất lấy làm lạ thừ đem nước phép cho uống thì quả thấy bớt lần, từ đó về sau thì mạnh mỗi ngày mỗi bớt xuống thấp, mà quan thầy thuốc xét lại thì cũng bảo rằng có thể khỏi mổ mà cũng lành được. Hỏi từ đó về sau thì mỗi ngày giảm cho đến khi bịnh phục. Ấy thật một sự linh thiêng lạ thường mà người ngoại cũng người đạo thấy đều hiển ứng cả.

Cướp

Mới đây ở Xuân-lục có nhà ông Perrounet bị mất cướp.

Nhân hôm ấy ông đi vắng, vào độ 2 giờ sáng thì một gian nhân khoét tường vào nhà toan khiêng tủ kết. Bà chủ là người Annam, lúc tỉnh dậy thì 2 đứa nhảy lại đè cứng, và kẻ đạo vào cổ đánh khảo và bắt đi chỉ của cho chúng lấy, còn bồi bếp một vài người đều bị chúng đánh cho, và kêu thúc cầm không được lên một tiếng. May vì tủ bạc khóa máy chúng mở không được, chỉ có những áo quần và tư trang của bà chủ đề ngoài thì tha hồ cho chúng khuân sạch!

Đoán rằng bọn nầy không chính phải là bọn cướp mà có lẽ là một bọn trộm mà thôi, nhân lúc được thế rồi làm liều đề lấy cho được của. Vị chẳng những nhà bà ta đây ở có một vài người, những chung quanh lại là nơi rất có quạnh và đến ấy giờ nam thổi rất dữ, tài nào mà chúng chẳng được dịp làm liều.

Nhưng dầu sao mặc lòng, mà sau nầy mỗi mạnh trực ra được thì chắc chúng cũng không khỏi cái tội đánh người lấy của là tội đứa cướp vậy.

Lễ dựng bia tại Ứng-lăng

Tại Ứng-lăng (lăng đức Khải định Tiên Hoàng-Đế) các công việc tuy đã rồi song chưa gọi là công thoan được, là chỉ vì cái bia chưa dựng đó thôi. Nay, ngày 5 Septembre tức là ngày 22 tháng tám thì quan Thái-thường Lễ bá-Cử đã chờ cái bia làm ở Thanh-hóa về dựng tại lăng ấy. Khi bia lễ dựng bia thì có đủ văn võ bá quan và lễ bộ ngồi trượng tăng cái và có làm lễ rất trọng thể hồi 10 giờ sáng ngày ấy đã dựng xong. Cái bia nầy dựng trong một cái bi-đình rất đẹp. Sau khi bia ấy đã dựng rồi thì các công việc ở Ứng lăng lăng được 10 phần hoàn toàn vậy.

Một cái nhà tiêu bị nổ

Tại nhà thương vừa rồi ở mới phòng payant Gusido một hôm có một ông lão bịnh nhơn nhơn, vào đi đại tiện tay cầm tiêu vô ý đề ống điếm quẹt hút thuốc rồi ném xuống lỗ đi tiêu, chẳng may bị tháng khí nổi ở trong lỗ rất nhiều bắt hơi lửa nổ ra, bao nhiêu vật dơ uế ở dưới hầm tiêu thấy đều theo tiếng nổ phun lên làm cho ông lão đầu tắt mặt tối suốt cả tháng thể đều bị dơ uế phết ngã xuống không dậy nổi, sau người ta phải vào kéo ông ra rồi tắm rửa sạch sẽ — Sự nầy phải nên đề phòng vì không ai ngờ mà lại có.

Một đám cưới cải-lương

Theo lệ thường về sự hôn-thú của ta thì lâu nay ta thường làm linh-đình, tiệc bàn trả rượu sang toàn là sự vô ích. Cũng như là đám ma thì cũng bày bịa xa ải chẳng có ích gì cho tử giả mà lại hại cho kẻ sanh hôn phải mang công nợ lời thôi. Tục có câu: «Không ai khen đám cưới, không ai cười đám ma,» thế thì hai sự ấy đầu to đầu nhỏ thế nào cũng chẳng ai khen chê làm gì

Nay có nhà ông Nguyễn-xuân-Hàn Hành-lâu-bộ-lại gả con gái là cô Nguthị-xuân-Oanh cho ông Nguyễn-xuân-Cân trợ giáo tỉnh Qui-nhơn là con ông Nguyễn doãn Nguyên là Nghị-viên tỉnh Bình-thuận, hai nhà đều là văn-minh tân tiến nên chi lẽ cưới gả nầy chỉ đọn một tiệc rượu sâm-banh và hai họ chừng mười người cùng nhau cạn chén giao hoan, rồi bên nhà gái đọc một bài diễn-văn chúc mừng lẽ cưới, đoạn bên nhà trai lại trả lời đáp lại những lời bên nhà gái rồi vỗ tay vui mừng rồi uống rượu, mãn tiệc lên xe ỏló ra về, bấy nhiêu cũng đủ lễ thành thân. Sự hôn-nhơn là một sự lối thời và tốn kém của xã-hội ta, thế mà ngày nay đã có nhà cải-lương một cách ấy thì cũng là một điều khả khen và khả làm gương cho kẻ khác vậy. Sau nầy lục đăng cái chiếu-văn đề độc giả chư tôn nhãn lãm.

Tờ chúc mừng lễ tân-hôn

Ngày nay là ngày lành thứ ng tốt, ngày kỉ chúng ta hai họ làm lễ giao hôn. Lễ hôn-phối nầy là vậy hai họ làm một nhà và kết duyên đôi trẻ trăm năm cùng nhau đầu bạc.

Tôi thiết tưởng sách có câu «Vi phụ mẫu giả, nam nguyện hữu thất, nữ nguyện hữu gia,» nay tôi có con gái đã được chữ hữu gia, mà bên thông gia tôi có con trai đã trọn nguyện hữu thất. Ấy là cái chức vụ của cha mẹ đối với con đã trọn vẹn, nên mới mở tiệc mừng nầy mà xin chúc.

Trước chúc cho hai họ được ấn-lần vinh hảo, sau chúc cho hai trẻ được cầm sắc hài hòa, ấy là điều hậu vận của lưỡng tánh; còn n'ư riêng phần hai nhà thông gia ta thì xin chúc thầy đều có rề thảo, có dâu hiền; tôi lại nguyện cho hai con cùng nhau trọn đạo xướng tùy, uy chồng phải nhớ công dưỡng dục; cả hai thì phải hiếu phụng thân hôn hai bên như một vậy. Cùng nhau trăm năm kết tóc, đoàn viên sum hiệp sẽ nầy nở ra lan tươi quế tốt, đông nhiều con thảo cháu hiền.

Vậy tôi nâng chén rượu mừng nầy xin kính mời hai họ cùng nhau cụn chén giao hoan và ghi nhớ rằng trăm năm cũng từ đây, mà hai trẻ đã trọn chữ quan-thư hảo vịnh.

THỂ-THÁO

Vì theo bài của ông Thanh-Tòng gởi nói đình-chánh vụ đấu cầu lôi-thô hôm bữa 2 Septembre 1928, mà người giữ mục Thể-thảo của bổn-báo đã thuật. Như y bổi lẽ hư thật, bổn-báo không được rõ làm sao, nên có gởi ngay bài ấy cho người giữ mục Thể-thảo xem, dầu phải đăng hoặc chẳng tự nơi người biết.

Vậy nay bổn-báo xin đăng bài hồi đáp của người lên đây lẽ thiệt hư cũng xin nhượng đề hai đàng, chớ bổn-báo không chia trách-nhiệm.

Tòa soạn.

Ngỏ cùng ông Thanh-Tòng

Đặng thơ ông gởi xin đính chánh một vài câu trong bài kỳ thuật ngày 3 Septembre 1928 số 3007 trong báo Lục-tỉnh Tân-văn.

Thấy ông chiều cố chỉ giám chỗ lầm của tôi, thì tôi lấy làm cảm ơn ông lắm, song ông chẳng có lấy sự thật mà đính chánh, nên tôi rất trong một it đoạn trong thơ ông cho công-chúng được biết, mà bình luận giùm cho. Thơ ông Thanh-Tòng nói:

«Ông nói Qui đem banh xuống «Kim ra cản mà còn với đánh Qui, «may có người can ra, không thì «sanh một trường huyết chiến».

«Đoạn ấy có lẽ là Hoài với Hòa» vì Hoài có ý chơi Hòa. Hòa cũng «đánh trả lại nhưng lối lại Hoài, nên «Arbitre dưỡi Hoài ra sân. Bên Com-«merce đã bị Lượng hư chơn thì «như gẫy hết cánh tay, bây giờ dưỡi «Hoài ra thì hết một chơn nữa, nên «bỏ sân chẳng chơi, Tăng xin cho «Hoài vô đá lại».

Có lẽ ông nói lộn đoạn ấy chăng?

Trong giấy phút Qui đặng banh đem xuống Kim ra ngăn cản, Qui muốn trả thù (vì Qui có chơi xấu Kim lần trước, Kim trả thù làm cho nay Cholon ăn thì không sanh chuyện rắc rối, bỗ Cholon thua nên có xảy ra sự chơi dữ ấy. Nên khuyên bỏ Cholon v. v...

Đó là mấy đoạn đại khái của ông Thanh-Tòng là thế, nay tôi xin ông vui lòng để cho tôi ghi chỗ lầm của tôi cho ông thấy. Ông nói Hoài có ý chơi Hòa, Hòa đánh trả lại, nhưng mà lối tại Hoài nên Arbitre dưỡi Hoài ra, đến nay có vậy chăng? Hoài chơi Hòa giảm cuộc thấy dưỡi Hoài ra chớ, còn Hòa nào có đánh trả lại, là đánh làm sao? Đánh bóne u ! ! nếu g'am-cuộc thấy Hòa đánh lại sao lại còn dưỡi Hoài là dưỡi làm sao? Lúc đó Cường là Capitaine Commerce chẳng cho dưỡi Hoài ra, Cường nói Hoài lỗi chơi lần thứ nhứt thì làm avertissement mà thôi, song giám-cuộc còn dụ dự, nhờ có Tăng Capitaine U. S. Cholonnaise xin cho Hoài vô đá chớ. Phải vậy không ông Thanh-Tòng?

Còn câu kế đó ông nói Qui được banh đem xuống Kim ra ngăn cản, Qui muốn trả thù (vì Qui có chơi xấu Kim lần trước, Kim trả thù làm cho Qui đem banh xuống Kim ra cản, thì Qui để cho Kim vài thoi vô mặt. Kim ức lý phải đánh trả lại.

Đoạn nầy lại còn nói quá sự thật mà vô lý nữa, phải chi ông nói tôi thấy chẳng kịp cái chuyện xảy ra đây thì tôi chịu liền, vì tôi nói Kim đánh trước, mà còn ông thì nói Qui đánh trước, thì tôi còn có chỗ nào phục ông; cái nầy ông nói Qui để Kim vài thoi vô mặt, Kim ức mới đánh trả lại.

Tôi xin thà thật với ông rằng: khi xảy ra chuyện nầy tôi đứng phía đằng goal của U. S. Cholonnaise nên khi Qui được banh lửa xuống tôi chỉ thấy phía đằng sau lưng Qui mà thôi, còn Kim thấy lên mà rằng Qui thì tôi thấy rõ, lúc nai người giáp mặt nhau, nếu Qui có lộ mà đánh trước một thoi là ở trước mặt Qui, còn tôi đứng phía sau lưng làm sao mà thấy rõ, rồi cái khỏi Kim thấy lại đánh Qui thì ai cũng thấy, ấy là theo lời tự thuật của Kim giữa ngày T. C. nhóm mà xử vụ nầy. Kim nói lại Qui đánh trước nên Kim mới đánh lại là tại vậy, song bỗn đó bị chẳng có Qui đi bộ nên không phân đen trắng được, song bỗ giám cuộc sẽ khỏi xảy đánh trước thì giám cuộc nói chẳng thấy rõ được.

Câu chuyện như vậy có cần đính-chánh là ở nh chánh vậy thôi, chớ chẳng phải đính-chánh như ông vậy.

Ông nói Qui để cho Kim vài thoi vô mặt thì ít nữa là Qui đánh 2, 3 thoi rồi Kim ức lý mới đánh lại, có lý-do mà Qui đánh 2, 3 thoi vô mặt Kim mà cả bàn trị-sự T. C. ở tại sân chẳng ai thấy hết hay sao?

Vậy ông Thanh-Tòng nghĩ sao? chẳng phải trên sân chỉ tôi với ông, có trên 2 ngàn vị khán giả chớ.

Rốt ông nói tôi khuyên hội Commerce bỏ tôi đi mà bỏ thôi chơi dữ. Ấy là một điều ông muốn gieo cái ác-cảm cho tôi với hội Commerce đó?

Hay là ông đọc chẳ g kỹ bài tôi v'ết đó chăng? Lời bàn thêm của tôi như vầy:

1. Nó có ở làm công việc gì, chớ duyên có dưới đây:

2. Nếu nó không có ở làm công việc gì cũng nhịn nhục nhau chứt đỉnh thì đâu có xảy ra chuyện đu đã nhau.

Vậy tác-giả xin bên Commerce và U. S. Cholonnaise bãy lấy cái môn thể-thảo lâm đâu, dùng tuỗ'ng cái ấu thua đó là nhục thì có chi qui bằng. Hãy giữ chữ hòa là qui vậy thôi.

Lời bàn thêm của tác-giả như vậy mà ông Thanh-Tòng lấy chỗ nào mà nói tác-giả khuyên Commerce bỏ thôi chơi dữ. Hay là ông nghe câu đâu rồi vội viết càng vô chăng? Có phải vậy đâu, ấy là cái sở nguyện của tác-giả muốn từ đây sắp tới phải làm cách nào mà ngăn chuyện chơi dữ ấy cho. Chắc là ông hiểu lắm, nên tác-giả xin có mấy lời đính-chánh về sự thật, chớ chẳng phải tranh biện cùng ông. Xin ông biết cho.

T. G.

Việt-Nam Ngân-hàng

Tiền gởi vào sổ Tiết Kiệm ở Công-ty Việt-Nam Ngân-Hàng rút ra lúc nào cũng đặng, khỏi cần cho hay trước.

Một tên khách-trú dứ-tợn phi-thường

Vợ chồng M. Paradis chủ tiệm làm và bán bánh Tây ở lại đường Catinat có mướn một người khách trú ở làm công. Tên khách lấy vì biểng nhất nên bị chủ đuổi.

Mấy ngày trước đây rủ có tới năm sáu với M. Paradis mà tên làm lại, song tới xin mấy lần đều bị đuổi ra mấy lần, nên nó đem lòng căm hận.

Đêm chúa-nhựt rồi, nó lớp mách một gói đồ tới tiệm giả đò mua các thứ bạc banh. Người Annam làm công trong tiệm lấy lấy bánh mà bán cho nó rồi hai người đứng nói chuyện. Một lát có người lại mua bánh-người Annam kia mắc lo lấy bánh mà bán nên tên khách-trú nọ mới thừa dịp đó lại lén núp dưới cái thang lầu, chờ cho tới giờ tiệm đóng cửa rồi sẽ ra tay. Thiệt quả khi đóng cửa tiệm vợ chồng M. Paradis lên ngủ trên lầu còn một người Annam nằm gần thang lầu mà gát.

Đến 3 giờ khuya tên khách-trú nọ thấy đâu đó lặng lẽ hết rồi mới lén lần lần chun dưới một cái giường để trống, mở gói đồ ra lấy quần áo khác mà thay và cỏ mang giày 2 lớp vô nữa. Thay hình đổi dạng xong nó mới trở nó nhà bếp ăn cắp một con dao thiệt bén mà cầm tay rồi trở lên lầu toan giết vợ chồng M. Paradis cho đã ư-ức giận. Lên tới trên nó tính lại, nếu đâm một hai dao mà chưa chết thì M. Paradis sẽ kêu la cầu cứu, chừng đó người Annam ngủ chỗ thang lầu sẽ chạy lên mà tiếp cứu thì khốn còn gì? Chi bằng xuống dưới giết người đó trước rồi sau sẽ giết vợ chồng chủ nhà mới là cao kế.

Tính xong nó lén lại cửa phòng M. Paradis lấy chìa khóa mà khóa chặc lại vì sợ e khi người Annam la rồi M. Paradis hay mà xuống tiếp cứu.

Cái mưu tên khách này tính cũng cao quá, nó làm cho hai đầu không tiếp cứu nhau được, thì thiệt là gọn chuyện cho nó.

Nhưng trời cao có mắt, không nỡ để dứa ác hại người lành, khiến cho lác nó đó lên thang lầu mà xuống đất, đặng nên thang người Annam (tên Nguyễn-văn-Hữu) kia hay-một chút đặng đừng thì thì mà chờ nó tới.

Vừa gặp nhau, hai bên liền xáp trận, nhưng bởi tên khách có cầm dao, còn tên Hữu thì tay không nên bị nó chém 3 nhát rất khá nặng. Vì thế nhát trúng một tát da, vì thế hai đốt cạnh tai, vì thế ba trúng cườm tay đỏ máu.

Lúc bấy giờ tên Hữu liệu cự không lại tướng Tàu nó thấy máu đổ-ròng-ròng thì tán đởm kinh tâm nên hồ họng kêu la cầu cứu.

M. Paradis dực mình thức dậy chạy ra thì cửa phòng đã bị đóng chặc, ông lòng mạnh trốc lồng khóc mới ra ngoài được tên chạy lại lấy cây súng sắn để gần chân giường, vận đèn khí sáng lên rồi liệc xuống từng dưới.

Tên khách biết có M. Paradis xuống cứu thì làm sao cũng cỏ súng cầm tay nên lật đật thoát thân, tên Hữu quyết lòng rượt theo bắt lại cho được. Trong con ngựa cấp ấy tên khách day mình lại, cầm dao nhọn nhằm ngay mình tên Hữu mà phóng. Hữu lanh mắt trở khỏi, lưỡi dao xăng vô vách tường trốc vết một lăng dài coi ghê gớm quá.

Tên khách bỏ giờ mới thôi rút lén gát rồi lee lẫn lên nắc phố mà chạy qua phía bằng Bainier cả, giờ ngó vach rai tính đốt đứa vô mà trèo xuống đất. Té ra nó vừa chun vô thì mắc kẹt ngang đó, tên thôi lưỡng nan, kế Hữu ấy ở rề lên, ông Cò Lacière ở đàng bờ nhà hát Tây chạy lại nắm đứa cận mà đẩm vẻ bột quận thứ nhứt, còn tên Hữu thì đem vào nhà-thương cho Lương-y bó rịch.

Sớm mai ngày thứ hai ông Cò ở bót quận thứ nhứt đợi đem nó ra mà tra hỏi, có một người Hoa-kiều làm thông-ngôn cho dễ nói chuyện. Ai ngờ thình lình nó thoát ra cửa mà chạy mách, tính trăng trong bót tóa ra rượt theo như rượt giặc. Chạy tới mé sông thì cùng đường, nó bèn nhảy ùm xuống sông, nhưng không biết lội nên bị lính nhảy theo bắt lại được.

Đến xế bót hỏi lại thì rõ khai rằng nó quyết vào tiệm M. Paradis mà ăn trộm tiền chớ không phải trả cừu trả hận chi cả.

Lời nó khai đó khó tin quá bởi những duyên cớ dưới đây:

1° Nó có ở làm công lại tiệm ấy thì nó đã biết M. Paradis cất tiền bạc trong tủ sắt, mà khóa chắc gì nó không hiểu, thì làm sao tới đó mà ăn trộm tiền cho được? Nếu nó nói rằng tới ăn cắp tiền trong tủ tài-phá thì là ấy chỉ có đồng bạc cắc đỉ thôi cho người ta chở không phải nhiều. Đều đó nó cũng biết rõ lắm, vậy thì nó đến ăn trộm vật gì đây?

2° Nếu nó không có ý đến để giết người thì sao nó lại đem theo một gói áo quần đỉ thay rồi kế lèm công chuyện xong thì thay lại đỉ sạch kia mà ra cho lính trăng không thấy.

Chắc là nó sợ bận một bộ đỉ rủi vấy máu thì khốn.

3° Nếu nó đi ăn trộm sao nó cầm theo một con dao vừa nhọn vừa bén vừa dài đến 3 tấc?

Và khi trong nhà ngủ hết sao nó không cạy tủ mà lấy đỉ lại đi kiếm tên Hữu mà chém?

Tên khách-trú nầy đã bị giải tòa về lội toàn tình sát nhơn.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạng vốn 250.000 đồng

Tình trạng của Công-ty hôm 31 Août 1928

Tiền ở tủ Hội	$: 16.872.67	Vốn của Công-ty	$: 250.000.—
Tiền để ở các Ngân-hàng	39 574.18	Tiền bá tánh gởi	782.872.81
Giấy Quốc-trái và Phiếu để cầm cố	255.731.57	Tiền tới (1)	19.502.51
Tiền cho vay đỉ thử	152.018.97	Tiền lời mà ra bán bạc ngoại-quốc (1)	375.18
Bàn ghế	5.212.80	Tiền lời mà ra đầu-tiên của Công-ty (1927-1928)	18.192.64
Chi phí các việc	2.938.23	Đỉ thử	14.084.—
Đỉ thử	12.748.52		$: 485.117.14
	$: 485.117.14		

(1). — Số trong số « tiền lời » và « tiền lời về mua bán bạc ngoại-quốc » chưa phải là số thiệt thọ; tới kỳ làm số nghĩa là tới ngày 31 Décembre 1928 thì mới ra số chắc.

ĐÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

TRAVINH

Chơi cái gì lạ vậy chà Lương ?

Chà Lương có mượn của chú Thuong một cái giường để trống, mở gói đồ ra lấy quần áo khác mà thay và cỏ mang giày 2 lớp vô nữa. Thay hình đổi dạng xong nó mới trở nó nhà bếp ăn cắp một con dao thiệt bén mà cầm tay rồi trở lên lầu toan giết vợ chồng M. Paradis cho đã ư-ức giận. Lên tới trên nó tính lại, nếu đâm một hai dao mà chưa chết thì M. Paradis sẽ kêu la cầu cứu, chừng đó người Annam ngủ chỗ thang lầu sẽ chạy lên mà tiếp cứu thì khốn còn gì? Chi bằng xuống dưới giết người đó trước rồi sau sẽ giết vợ chồng chủ nhà mới là cao kế.

Tính xong nó lén lại cửa phòng M. Paradis lấy chìa khóa mà khóa chặc lại vì sợ e khi người Annam la rồi M. Paradis hay mà xuống tiếp cứu.

Cái mưu tên khách này tính cũng cao quá, nó làm cho hai đầu không tiếp cứu nhau được, thì thiệt là gọn chuyện cho nó.

Nhưng trời cao có mắt, không nỡ để dứa ác hại người lành, khiến cho lác nó đó lên thang lầu mà xuống đất, đặng nên thang người Annam (tên Nguyễn-văn-Hữu) kia hay-một chút đặng đừng thì thì mà chờ nó tới.

Vừa gặp nhau, hai bên liền xáp trận, nhưng bởi tên khách có cầm dao, còn tên Hữu thì tay không nên bị nó chém 3 nhát rất khá nặng. Vì thế nhát trúng một tát da, vì thế hai đốt cạnh tai, vì thế ba trúng cườm tay đỏ máu.

Lúc bấy giờ tên Hữu liệu cự không lại tướng Tàu nó thấy máu đổ-ròng-ròng thì tán đởm kinh tâm nên hồ họng kêu la cầu cứu.

M. Paradis dực mình thức dậy chạy ra thì cửa phòng đã bị đóng chặc, ông lòng mạnh trốc lồng khóc mới ra ngoài được tên chạy lại lấy cây súng sắn để gần chân giường, vận đèn khí sáng lên rồi liệc xuống từng dưới.

Tên khách biết có M. Paradis xuống cứu thì làm sao cũng cỏ súng cầm tay nên lật đật thoát thân, tên Hữu quyết lòng rượt theo bắt lại cho được. Trong con ngựa cấp ấy tên khách day mình lại, cầm dao nhọn nhằm ngay mình tên Hữu mà phóng. Hữu lanh mắt trở khỏi, lưỡi dao xăng vô vách tường trốc vết một lăng dài coi ghê gớm quá.

Tên khách bỏ giờ mới thôi rút lén gát rồi lee lẫn lên nắc phố mà chạy qua phía bằng Bainier cả, giờ ngó vach rai tính đốt đứa vô mà trèo xuống đất. Té ra nó vừa chun vô thì mắc kẹt ngang đó, tên thôi lưỡng nan, kế Hữu ấy ở rề lên, ông Cò Lacière ở đàng bờ nhà hát Tây chạy lại nắm đứa cận mà đẩm vẻ bột quận thứ nhứt, còn tên Hữu thì đem vào nhà-thương cho Lương-y bó rịch.

Sớm mai ngày thứ hai ông Cò ở bót quận thứ nhứt đợi đem nó ra mà tra hỏi, có một người Hoa-kiều làm thông-ngôn cho dễ nói chuyện. Ai ngờ thình lình nó thoát ra cửa mà chạy mách, tính trăng trong bót tóa ra rượt theo như rượt giặc. Chạy tới mé sông thì cùng đường, nó bèn nhảy ùm xuống sông, nhưng không biết lội nên bị lính nhảy theo bắt lại được.

Đến xế bót hỏi lại thì rõ khai rằng nó quyết vào tiệm M. Paradis mà ăn trộm tiền chớ không phải trả cừu trả hận chi cả.

Lời nó khai đó khó tin quá bởi những duyên cớ dưới đây:

1° Nó có ở làm công lại tiệm ấy thì nó đã biết M. Paradis cất tiền bạc trong tủ sắt, mà khóa chắc gì nó không hiểu, thì làm sao tới đó mà ăn trộm tiền cho được? Nếu nó nói rằng tới ăn cắp tiền trong tủ tài-phá thì là ấy chỉ có đồng bạc cắc đỉ thôi cho người ta chở không phải nhiều. Đều đó nó cũng biết rõ lắm, vậy thì nó đến ăn trộm vật gì đây?

2° Nếu nó không có ý đến để giết người thì sao nó lại đem theo một gói áo quần đỉ thay rồi kế lèm công chuyện xong thì thay lại đỉ sạch kia mà ra cho lính trăng không thấy.

Chắc là nó sợ bận một bộ đỉ rủi vấy máu thì khốn.

3° Nếu nó đi ăn trộm sao nó cầm theo một con dao vừa nhọn vừa bén vừa dài đến 3 tấc?

Và khi trong nhà ngủ hết sao nó không cạy tủ mà lấy đỉ lại đi kiếm tên Hữu mà chém?

Tên khách-trú nầy đã bị giải tòa về lội toàn tình sát nhơn.

TÒNG CUỘC THỂ THÁO ANNAM

Hội nhóm ngày 11 Septembre 1928

Matches đá bữa 9 Sept. 1928

Match đầu (đá chơi) Etoile de Giadinh thắng Thaduamot Sport 6 bàn trọn.

Match N — U.S.C.A. thắng Commerce A. hai bàn trọn (homologué).

Vậy thì, 2 hội Etoile de Giadinh và Union Sportive Cholonnaise A, sẽ đá với nhau match chót mà tranh coupe du CHALLENGE « Khoa-Học-Tạp-Chí ».

∴

Matches sẽ đá bữa 16 Sept. 1928

3 giờ 30 tới 4 giờ 30 — *DAKAO đượt với ELECTRO.*

4 giờ 30 tới 5 giờ 30 — *Match P. Finale : Etoile de Giadinh với Union Sportive Cholonnaise A. — Giám cuộc : M. Mût.*

∴

ANNEXE

« HUỲNH-KHƯƠNG-NINH »

GIADINH

Kính cùng quí ông quí bà đặng hay : Trong trường Annexe Giadinh tôi có lập một lớp để dạy những trò có bằng-cấp sơ-học rồi mà muốn học thêm đặng qua sang năm thì vô 1re Année Collèges Mytho, Cần-thơ và Pétrus-Ký hoặc thi vô paysant, hay là thi lấy bourses trường Ecole Normale.

Đặng vô học lớp ấy thì phải trò tuổi từ 13 đến 16 mà thôi. Quá tuổi đã định trên đây thì phải ngồi lớp 1re Année, học khác chương-trình.

Những trò học lớp đó thì chắc thì đậu đặng vì có thầy Langsa dạy Français *nhiều giờ* và thầy Annam giỏi dân dạy mấy môn thi trong các cuộc thi đó.

Như quí ông quí bà muốn cho em học, xin gởi thơ lên đặng chỗ trước. Thơ từ để cho :

M. HUỲNH-KHƯƠNG NINH.
61 Rue Dariès — Saigon.
Nay kính.

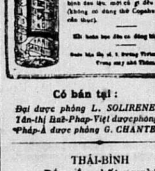

Có bán tại :

Đại Dược phòng L. SOLIRENE, Saigon.
Tân-thị Bazi-Phap-Viet dược phòng Saigon.
Pháp-Á dược phòng G. CHANTE, Cholon

THÁI-BÌNH

Rắn cắn chết người

Hôm 15 Août ở làng Nam-huân có tên N. kia nhân nước mới cạn, lấm rẻ, tên ấy hôm nào cũng đi cất vó đêm, hôm ấy cất đến nửa đêm, khi cuốn vó đem về thì bị một con rắn độc nằm ở trong vó cắn phải ngón tay đỉ. Khi con rắn cắn rồi thì anh ta thấy ngón tay lấy hơi tê, cũng tưởng là bị con rắn nước cắn nên cũng chẳng ngại chi, rồi cứ để vó đỉ nằm ngủ. Đến sáng lính giấy thì tay mặt cần trăng thấy mà miệng cần nói được nhưng mình mẩy thì đỏ xám đen, chơn tay càng ơ không sao nhóc nhách được nữa. Anh ta mới thiệt chuyện khi ban đêm lại, thì cả nhà thất kinh, ra xem lại vó thì thấy con rắn lấy bẩn cắn mắc ở ỷ ba vó mà nhận kỹ ra thì là một con rắn hổ mang con bằng cái xe điếu. Người nhà liền đi lấy là phèn đen và mời thầy thuốc đến chữa, nhưng vì đỉ lâu quá nên nọc độc ngấm vào không sao cứu được. Cách một lúc sau thì anh ta từ trần. Ôi! ai làm bằng cũng thà một chút mà thiệt mạng. Anh nầy còn mẹ già và vợ con dại, nay bỗng chết đỉ ai cũng đỉ ngại thay cho.

Gởi 0$63 (có gởi thơ) cho Mme **Nguyễn-thị-Truyện**, 103 rue d'Espagne, Saigon, mà mua một cuốn tiểu-thuyết **TÂM LÒNG NHI-NỮ**, đọc chơi cho tiêu khiển ngày giờ.

Cáo bạch

Cho chư quí độc giả hay rằng : **M. TRẦN V. CHỮ** đã bán cái xưởng đóng xe-hơi *(Carros er'e)* cho tôi **(TRẦN VĂN-TUỲ)** kể từ ngày nay tôi làm chủ tiệm ấy. Vậy nếu ai có điều chi có ỷ dính dấp với chủ trước xin đến cho tôi biết, nếu quá tháng Septembre thời tôi không biết tới nữa.

Nay cáo bạch.

TRẦN VĂN TUY
Successeur de la Carosserie TRẦN-VĂN-CHỮ.
39, rue Frère Louis — Saigon.

13-9-28.

CÔNG-VĂN

Vì lời nghị quan Thống-Đốc Nam-kỳ ngày 23 Août 1928.

Định hầu tới vì bằng đấu giá và tờ khai mua giảm phê chuẩn tại hết nghị tư ngày 8 janvier 1927 về sự hội « Société agricole et Industrielle de Bến-cui » đầu giá đặng số đất nhà-nước đại thành 969 mẫu tọa lạc tại Diêngta và Ânh-mao (Baria).

Số tiền 4.845$00 của hội ấy đóng kỳ nhứt về giá tiền mua số đất đó, thì sẽ thối lại cho hội ấy trong năm 1929 nhưng phải bị trừ lại :

1.— một số tiền bằng 1 phần mười giá mua số đất ấy, để mà đền bồi thiệt hại cho nhà nước.

2.— Tiền lời của số tiền phải đóng trong kỳ nhì và kỳ ba đã đến ngày hôm 8 Juillet 1927, và 8 Janvier 1928, định là 8 đồng trong mỗi một trăm đồng trong một năm — Số tiền đóng thì chưng sẽ trả lại.

Annexe du Pensionnat

HUỲNH-KHƯƠNG-NINH

GIADINH

Kính cùng quí ông quí bà đặng hay.

Các ông Tú Bổn-trường **« ANNAM HỌC-ĐƯỜNG »** tại Giadinh đã nhứt định giao trường ấy cho tôi kể từ ngày nay, vì ông HỒ-QUANG-CHIỂU mắc nhiều việc nên nghỉ không cai quản trường ấy nữa.

Vậy kể từ ngày 12 Septembre 1928 tôi tính dùng trường **« ANNAM HỌC-ĐƯỜNG »** mà làm trường **« Annexe »** của trường tôi, vì trường tôi chật, không đủ chỗ mà cho các sĩ tử xin học.

Tôi sẽ lập tại trường ấy bốn lớp première Année và các lớp sơ học từ lớp nhì sắp xuống.

Các lớp học thì phải ở tại trường tôi ngoài Saigon.

Qua sang năm mấy trò 1re Année lên, 2e Année phải ra ngoài Saigon.

Vậy như quí ông quí bà muốn cho em rẻ lên học tại trường « ANNAM HỌC-ĐƯỜNG » ở Giadinh, xin gởi thơ cho tôi trước đặng dặn để dành chỗ, kẻo hết như ngoài trường tôi ở Saigon.

Xin cui ông quí bà gởi thơ cho :

M. HUỲNH-KHƯƠNG-NINH
59 rue d'Arlès
SAIGON

Trong thơ xin chỗ học, qui ông qui bà làm ơn cho biết giùm đỉ :

1° —*tên,họ và ngày sanh* và chỗ của trò em
2e —xin học lớp nào ;
3e —tên họ và chỗ ở của cha me.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

Ngày 13 Septembre 1928.

GIÁ BẠC

	13-9	12-9
Nhà-nước	12F.35	12F.35
Ngân-hàng Đông-pháp	12 30	12 35
Banque Franco Chinoise	12 30	12 35
Banque de Saigon	12 40	12 40
Financ. Fse. et C.	12 30	12 35
Hong-kong Shanghai	12 40	12 45
Chartered Bank	12 40	12 40

∴

MÈ CỐC

Giá chỏ đến nhà-máy Cholon bao lấy luôn giá lúa 100 kilos

	Par piastre du 6 s.	Par 100 k.
Vinhlong	4$02	6$91
Cocông	4 20	6 18
Bai-xau	4.07	5 98
Bacliêu	4 15	6 10
Gạo trắng thường	3 95	5.80
Namvian { Gạo trắng	3.90	5.74
{ Gạo do	3.70	5.44

NHÀ NGỦ KIM-THỜI HIỆU :

Hotel

TRƯƠNG-NGỌC-NHIỀU

Ở đường Amiral Courbet, từ 35 tới 41

« Ngang hông Chợ-mới » Saigon

Trước kia là Nam-Châu Khách-Lâu

Phòng mới dọn lại rất có nghi tiết sạch-sẽ và lớn, rộng, mát-mẻ theo cách vệ-sanh lắm. Trên lầu và từng dưới đều có máy nước nhà tắm (douches) và cầu tiêu máy theo kiểu tây. Có chỗ để xe-hơi rộng-rải và cũng có cho mướn xe-hơi.

Kính mời quan khách xin thừa dịp đến nơi phòng của chúng tôi thì ơn chiếu cỏ chúng tôi chẳng hề quên vậy.

Chủ-nhiệm Quản-lý
Kính cáo
TRƯƠNG-NGỌC-MẬU

Nhân sanh qui thích chi chẳng gì hơn
Khi thanh nhàn uống ít chén trà sen
Nghe tỉ tiếng Cải-lương Hi-Viện

Bổn-hiệu mới lại các thứ trà ướp sen và đỉa hát sa mạc và bát chèo Cải-lương.

Rạp Hi-Viện hàng Bạc Hanoi.

Lần nầy là lần thứ nhứt tại Nam-kỳ mới có.

Bán tại tiệm **ĐỒ-NHƯ-LIÊN**, *61-93 Đường d'Espagne.*

Sau dinh quan Nguyên-soái Nam-kỳ.

Dây-thép nói số 690.

ĐỒ-NHƯ-LIÊN kính cáo.

Xà-phòng Cadum

Một thứ xà-phòng tinh hảo mà không có chất rắt da như xà-phòng Cadum rất cần để giữ vệ-sinh cho ngoài da.

Dùng nó lại còn lợi nữa, vì rằng nó không thấm nước, nó khó mài cho nên dùng được đến hết, không phí phạm chút nào.

Không nhà nào mà không có rượu

DUBONNET

Đại-lý độc-quyền : 4 À 12 BOULEVARD DE LA SOMME, SAIGON

NGUYỄN-PHAN-LONG HỌC-ĐƯỜNG

Đường Legrand de la Liraye — SAIGON
Từ số 204 tới số 214

TỰU TRƯỜNG NGÀY 1er AOUT 1928

(Nhằm ngày 16 tháng âu Annam)

BỰC TRUNG HỌC ĐỦ BỐN NĂM :
Năm thứ nhứt, thứ nhì, thứ ba và thứ tư
(1re, 2e, 3e et 4e année)

BỰC SƠ HỌC : Lớp ba, lớp nhì và lớp nhứt :
Cours élém. cours moyen et cours supérieur

Mấy lớp đều có giáo-sư Tây và Nam có bằng cấp tài năng và rành nghề giáo-dục dạy rất cần thận.

TIỆM HỘT XOÀN

M. François SỰ

Ở Chợ-cũ 76, Rue Vannier — SAIGON

Chào hay.

Mới tiếp đặng hột xoàn bên tây mới qua nhiều lắm.

Kỳ nầy hột tốt thiệt tốt. M. François Sự bán giành mối nên lãnh giá thật rẻ lắm.

Xin mời quí bà đến xem.

Hỏi-đồng-bào !

Hãy mau mau vì nghĩa-vụ và quyền-lợi mà vô hùn bán vải của M. François Sự lỗ chức.

Xin viết thơ ngay cho M. François Sự chủ tiệm hột xoàn ở 76, Rue Vannier Saigon.

Xin chịu mấy cổ phần mỗi cổ phần là 20 $ 00.

Feuilleton n° 749 — *Du 13 Sept. 1928.*

TIỀN CĂN BÁO HẬU

CUỐN THỨ TƯ

HỒI THỨ XVIII

(Tiếp theo)

« Hội-trưởng liền đứng dậy, đưa tay « chỉ ba vị hội-viên phải đưa Tòng-bình « về. Trong ba vị hội-viên nầy cũng có « người cầm-cương khi nước.

« Ba người vâng, lên xe, bịt mắt « Tòng-bình lại rồi hội-trưởng hỏi : « Cuống hay ngựa ? Bình muốn đưa ngài « về đâu ? » — Tòng-bình đáp : « Muốn đưa về đâu cũng động, đi đâu « cũng đặng, miễn tả chẳng còn trông « thấy bọn người trước mắt nữa thôi ! »

« — Hội-trưởng nói : « Xin ngài hãy « từ-từ lời nói. Ngài biết rằng ngài đã « ra khỏi hội rồi, nếu ngài còn buông « tiếng xỉ-mạ, thì rõ ngài xỉ-mạ riêng « chúng-tôi đây. Nếu ngài chẳng muốn « chực lỗi về những tiếng xỉ-mạ ấy, ngài « chẳng nên chuỗi mắng làm gì. »

« Tướng nói vậy cho Tòng-bình ăn-« năng mà chừa, không để Tòng-bình « lại đáp :

« Trong hội hay là ngoài xe gì lại sao ? « thì lực của người lại mất bớt chút « nào, người còn mạnh như khi trong « hội vậy chớ ; vì lẽ cô-nhiên, bốn người « có lý nào lại chẳng mạnh hơn một « người ! »

« Hội-trưởng giận nói : « À há ! » — « Nói rồi bèn buông xe. Lúc bấy giờ « xe chạy vừa tới ngã 4 ra đàng mé « sông. Xe ngừng ngay cái thang gạch « đi xuống mé. Tòng-bình thấy ngừng « xe mới hỏi : « Sao người lại bảo « ngừng xe đây ? » — Hội-trưởng đáp ! « Bởi vì ngài xỉ-mạ nhiếc-mắn một « người, người ấy không chịu nhục, « nếu chưa cùng ngài rửa sạch tiếng « nhơ ấy, thì quyết chẳng cho xe đi « tới một bước nữa. » — Tòng-bình, « rùng vai và nói lớn rằng : « Không « cách nầy cũng thế kia, ta biết trước « bây muốn giết ta cho động mới nghe. » « Hội-trưởng nói : « Xin ngài đừng cả « tiếng cho xao động, nếu ngài chẳng « muốn tôi coi ngài ra như người mà « ngài đã thị-nhục khi nãy trong hội, « nghĩa là coi ngài ra một đứa khiếp-« nhược lấy sự yếu-thế mà chứa mình. « Ngài chớ lầm tưởng bốn người cầm « gươm đánh với ngài mà ngài sợ nhiều « người ngài làm không lại. Ngài một « mình, thì dầy cũng một người tỉ-thí « với ngài thôi. Người ra tỉ-thí với « ngài đó là tôi đây. Ngài sắc có gươm-« vía đeo lưng, tôi cũng có lưỡi gươm « ba-lon » của tôi cầm tay đây vậy. Nếu « ngài nói tôi có người làm chứng, ngài « không sai làm chứng, thì tôi lại cho « một người trong ba người nầy qua « đứng làm chứng cho ngài. Như vậy, « nếu ngài bằng lòng, kẻ rửa hờn người « rửa nhục, ngài lột khăn bịt mắt « ngài xuống đi, rồi ngài bước xuống « xe, cùng tôi kình địch. »

« Nghe dứt, Tòng-bình liền cởi khăn « bịt mắt, đồng bước xuống xe mà nói « rằng : « Vậy thì ta cũng nên thử cho « biết tài lực người đường nào ! »

« Nói rồi cả bốn đều nối gót xuống « thang, xuống mé sông mà tỉ thí với nhau « cho khuất. (1) Bởi quan Tòng-bình « là người cao-lớn lại mập-mạp — (cũng « là thế bụng bề càng hùTnh) — nên « hội trưởng nhượng thế cho Tòng-bình « đi, là để phỉ có tay vịn, cho Tòng-« bình vịn lấy mà đi cho dễ. »

Năm trước Phan đọc tôi đây ngừng, mở-hồi ra nhìn nỗi, một bầu sắc chèm, tan rang bầy bầy, dòng vi thuở giờ trông cha mình bị kẻ bắt hại, nay đọc tới đây mới tường. Năm trước mắc khẩu lau mệ-hồi rồi tiếp đọc.

« Đã rằng đêm nay là đêm mồng năm « tháng hai. Từ ba ngày rày tiết đông-« thì đã đến. Hàn thử-chầm sụt lần « xuống còn có năm sáu chữ. Tuyết sa « trắng đất, nên nắc thang bước xuống « mé sông giá cũng lợp, lạnh lợ đồng ; « phần lại ban đêm mà đêm không « trăng. Trời tối đen như mực. Một « người chồng-sự xuống tàu chở than « đậu gần đấy mà mượn đèn. Một cái « lồng-đèn không đủ gì, song nhờ ánh « leo-lét lấy mà hai đàng so gươm đọ « kim. Cây gươm của Tòng-bình là « cây gươm vía, đã tốt lại dài, xem « chẳng kém gì cây Thanh-Hồng kim « thuở xưa ; còn cây đọc kiếm của Hội-« trưởng là một cây gươm « ba ten » « đề làm tay đi chơi, coi không ra cây « gươm, không bằng ngắn tay lại vẫn. « Tòng-bình thấy gươm chẳng bằng « gươm mình bèn bắt-thắm cho công, « ai dụng cây nào dùng cây ấy. Hội-« trưởng, tánh khí-khái, không chịu ; « đấp rằng cuộc tỉ-thí nầy ở người khiến « ra, lại khi khêu-chiến người tỉ có lời, « ai dùng gươm nấy. Vì vậy nên bấy giờ, « gươm của người có vẫn có kém cách « nào đi nữa người cũng cam-tâm, chẳng « cần phải bắt thắm đổi chọn ».

(Mai tiếp)

(1) Mé sông xứ người có nắt gạch, chỗ chẳng phải cần hai bên mé còn dưới bắt để bán-sàn như sông của mình đây.

VẠN-HÒA

N°83, Rue de Cocong -:- CHOLON

KÍNH CÁO:

Hiệu VẠN-HÒA nhuộm vải đen nhứt hạng tốt ở tại chợ CHOLON.

Tôi để nhãn « Con cá Kim-Ngư xanh » thì đã có tiếng trong Lục-tỉnh hơn ba mươi năm nay ai ai cũng đều rõ biết.

Vải nhuộm đen dùng chẳng hề khi nào trở, phai màu, mà lại chắc, chẳng hề bỏ như các thứ vải nơi tiệm khác.

Bổn-hiệu có chỉ rẻ tâm thứ vải đen đặc để nhãn hiệu : VẠN-HÒA, VẠN-XUÂN-LONG, NHƠN-HÒA và HIỆP-MẬU.

Bởi bổn-hiệu nhuộm tốt, nên chẳng có kẻ gian nhơn dùng dịp mà làm theo thức kiểu của bổn-hiệu đặng mà thủ lợi và cho chư-quí khách mua lầm, tưởng là vải của bổn-hiệu : Vì vậy bổn-hiệu xin chỉ rõ cho chư quí khách có mua vải của bổn-hiệu thì phải nhìn cho kỹ cái hiệu vải, cái hình chả nhơn của bổn-hiệu, thì mới khỏi lầm kẻ gian trá.

Mấy hiệu vải của Bổn-hiệu đều có cầu chứng tại tòa thương-mãi Saigon là :

1° 2 con cá Kim-Ngư 2 mảnh.
2° 1 con cá Kim-Ngư xanh.
3° Vạn-xuân-Long an lẻn.
4° Vạn-xuân-Long bươm bướm.
5° 2 con cá Kim-Ngư 2 mảnh.
6° Vạn-Hòa con gà trống.
7° Vạn-Hòa chiếc tàu.
8° Hiệp-Mậu con ngựa đua.

Téléphone 703. **VẠN-HÒA** Kính-khải.

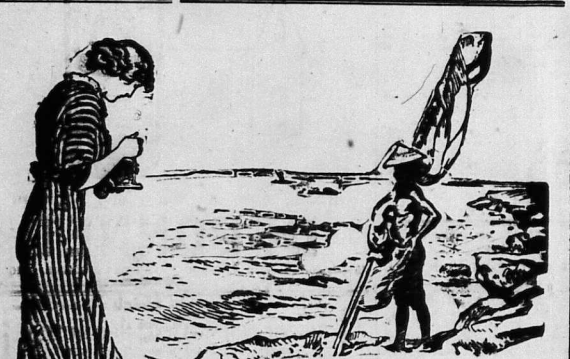

Giờ tắm hầu kề, Bẻ lặng nắng chang chang ;
Cuộc vui chơi nơi bải biển. Thoản bườm lước ngoài khơi

NGƯ ÔNG KẺ BÀI HẠT

Dường ấy thì BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRẢI QUA, hà chẳng nên mượn máy « KODAK » chụp làm điều tích !

Hãy đến lựa mau mau máy chụp hình hiệu « KODAK » nơi chỗ làm Đại lý.

PHARMACIE PRINCIPALE

Ở ngang nhà hát tây. — SAIGON.

Vui lòng đem đủ các kiểu ra cho chư-tôn chọn lựa.

Huỳnh-công-Phát Học-đường

19 à 35 Bd Kitchener (*Câu-ông-lãnh*) **Saigon**

Tựu trường ngày 1er Août 1928 :

Về khoa Văn bằng Sơ-học : Trường có dạy từ lớp Âu-học (Cours Enfantin) tới lớp nhứt (Cours Supérieur).

Về khoa Văn bằng Tốt-nghiệp : Có lớp 1re Année, 2e Année và 3e Année. Còn lớp 4e Année, qua năm tới (1929) sẽ có.

Lớp 1re Année nơi Bổn-trường số học sanh đầy rẫy, không thể thâu thêm nữa được, song thơ gởi dặn chỗ còn nhiều quá, nên trường mới định kể từ ngày nay tới tháng mới lớp 1re Année nữa nghĩa là nơi Bổn-trường có hai lớp 1re Année) Tuy hai lớp 1re Année song không còn bỏ nhiều chỗ trống. Vậy như học sanh muốn học nơi Bổn-trường, xin gởi thơ dặn chỗ trước.

Bổn-trường chọn học sanh được mười phần hơn chín phần là con nhà giàu có, song cũng có nhiều học sanh được nhà nước cấp học bổng như con quan Tây, Đầm và Annam đều có Cấp-bằng, thượng đẳng và Cao đẳng, thiện nghệ về khoa giáo dục.

Hiện giờ nơi Bổn trường có :

2 Ông giáo-sư Langsa (cả hai đều xuất thân nơi trường Sư-phạm bên Đại-Pháp).
1 Bà nữ giáo-sư Langsa (có Cấp-bằng Thượng đẳng bên Đại-pháp) lại Cựu nữ giáo-sư Pháp-quốc).
5 Ông Tú tài Đại pháp (Bachelier mathématique).
4 Ông có Cấp bằng trường Cao đẳng sư-phạm Hanoi (Ecole Supérieure de pédagogie Hanoi).
8 Thầy có Cấp bằng trường Sư-phạm Alger Ecole Normale d'Instituteurs Saigon)
18 Vị giáo-sư dạy rồi trường có đang tên trong Bản Công-Chức Đông-Pháp và Lục-Tỉnh, từ ngày 17 Juillet tới 31 Août qua rồi.

Bổn-trường không dạng ten mấy vị giáo-sư dạy lại nữa, sợ e nhàm mất quí ông và quí bà.

Le Directeur-Propriétaire,
HUỲNH CÔNG PHÁT.

NOTA. — Kỳ học nầy nam rồi, Bổn-trường mới mở thêm ra có lớp lớn ; lớt gạch bằng nơi nhóng ngó, bổ trường cũng thay giáo sư, đặt trong mỗi lớp 3 cây quạt máy, đặt dancres cho học-sanh tắm lạ làm nhà mát mẻ xinh xắn ; trong trường, ai xây mà kỳ rồi trẻ, nên năm ba trò cả của Bổn-trường đi học ở ngoài khác, nay gởi cho hai chẳng biết Bổn-trường vui lòng thâu lại không, nơi Bổn-trường xin trả lời chung dặng biết rằng, trường thâu lại như thường, nếu còn chỗ, song thứ trẻ nào ki trường thâu rồi, về phần tuyệt nặng nơi Bổn-trường.

Sổ Quốc-trái Đông-pháp

XỔ LẦN THỨ 26

(Tiếp theo)

1.000 số sau nầy được hoàn lại 100 đồng

72.373	88.729	98.207	98.679	91.170	105.160		
41.894	59.939	68.843	79.515	87.243	93.747		
63.976	81.137	76.849	60.872	97.314	120.461		
73.443	83.166	44.167	98.762	63.794	113.740		
84.879	69.796	66.394	68.564	49.803	111.619		
36.275	74.922	14.534	72.641	29.951	122.949		
32.490	99.464	91.359	26.091	78.539	122.366		
82.233	96.168	15.051	96.605	80.302	101.567		
68.991	42.517	90.635	12.477	54.603	107.433		
60.524	65.647	14.117	49.961	59.723	117.607		
28.956	24.772	81.851	97.229	66.911	117.673		
86.236	99.235	68.739	52.703	95.196	118.957		
59.192	62.664	55.589	78.542	63.828	114.370		
86.782	54.181	41.555	35.808	86.693	102.289		
59.566	31.831	99.991	55.297	66.440	114.935		
86.935	94.893	79.036	39.868	33.805	119.170		
91.432	98.927	97.7 3	50.636	99.360	104.408		
80.362	18.847	87.736	53.261	30.969	122.566		
38.004	82.449	68.074	37.612	72.459	106.640		
92.091	98.012	59.996	73.958	56.950	106.630		
20.903	54.688	17.972	76.640	89.878	110.720		
87.591	12.531	93.643	84.274	14.814	123.228		
11.345	40.822	47.770	52.579	29.764	107.200		
44.351	66.513	32.701	94.200	99.697	114.826		
86.313	31.368	21.595	46.990	20.581	119.190		
14.522	73.402	16.026	79.093	25.858	118.949		
82.344	96.903	88.14	64.322	92.770	116.755		
67.843	97.844	87.073	91.316	45.117	115.373		
51.067	32.092	35.298	44.869	82.007	123.335		
69.475	51.948	68.265	71.632	95.0 6	109.345		
74.008	84.189	95 767	67.012	32.302	117.699		
43.007	22.515	24.821	63.858	51.245	121.147		
67.202	18.083	47.663	61.896	20.262	108.822		
23.597	84.732	82.425	51.896	73.345	114.406		
59.662	20.964	29.071	85.726	47.831	112.882		
87.779	52.917	77.710	32.047	14.628	103.741		
91.168	102.376	122.032	100.038	107.365			
120.097	111.123	102.030	115.647	114.070			
180.048	110.796	117.649	101.984	109.924			
115.406	116.772	117.106	103.868	101.862			
100.612	107.360	114.333	113.993	109.781			
118.276	104.714	107.433	115.619	102.806			
106.9 1	122.746	107.238	117.839	117.127			
104.716	114.355	108.705	103.586	105.710			
118.440	121.954	106.912	106.394	114.426			
120.748	112.857	118. 98	115.634	103.117			
113.961	106.731	112 294	106.891	104 817			
106.538	102.128	110.518	110.226	114.044			
121.351	106.988	111.829	118.122	122.184			
120.946	107.413	104 736	105 717	117.775			
107.181	119.245	110.304	119.886	114.106			
117.375	121.776	114 545	111.334	103.0 8			
101.002	102.856	103.132	103 192	107.592			
111.523	119.912	121.922	106.024	103.763			
121.576	118.522	100.988	112.888	105.686			
116 521	106.870	103.665	123.1 6	121.794			
100.729	120.032	112.183	103.411	107.443			
111.638	116.309	103.711	109.215	102.461			
102.119	112.170	110.118	112.755	109.648			
180.119	108.562	109.631	107.818	111.535			
104.940	112.920	121.090	101.978	102.216			
102.472	103.937	103.098	105.760	120.481			
110.385	103 222	102.367	103.971	105.143			
107.570	104 788	123.416	123.148	104.129			
116.913	100.947	106. 55	101.027	111.535			
111.645	108.188	105.109	112.235	120.370			
122.466	1.1.128	101.169	100.219	113.890			
121.236	106.380	111.632	114.242	109.467			
103.561	104.719	107.225	105.865	110.032			
108.982	119 994	110.791	108.775	111.488			
102 336	121.709	114.335	107.223				

LỜI PHÒNG. — Những số đây là do nơi tin ở ngoài Bắc gởi vào, e chẳng khỏi có một đôi số sai. Vậy bổn-báo xin có lời phòng, muốn chắc xin đợi cỏ bổn thông-tư của Chánh-phủ.

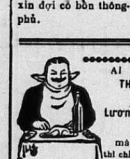

AI MÀ DÙNG
THUỐC HOÀN
của ông
Lương-y DEHAUT
mà
XỔ
thì chẳng cần chi phải
CỮ ĂN
vì ăn dường trong phòng.
Thuốc hoàn nầy để dưỡng lâm và đã mau xổ lại rất êm thấm.

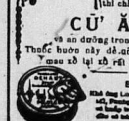

Bán tại
Khắp ông Lương-y DEHAUT, 161, Pasteur, St-Denis, Paris, và hiệu buôn nào đâu có bán thuốc ở toàn cầu.

LÀM VIỆC NGHĨA VÀ MAY THÌ ĐẶNG LỢI

Thần tài gõ cửa muốn vô. Qui vị chẳng nên bỏ qua dịp may mắn nầy : Xuất ra có hai đồng bạc mà không chừng lãnh đặng sáu muôn (60.000$) làm giàu khá đến ! Muốn thử thời vận thì mau mau mua giấy số của « HỘI NAM-KỲ BỔN QUỐC ĐỨC-TRÍ-THỂ-DỤC », cũng kêu là hội « S.A.M.I.P.I.C. » nữa. Mỗi cái hai đồng (2$ -.). Cuộc xổ số ấy đặng lợi bao nhiêu, sẽ dụng hết để làm điều công-ích rất quan trọng như : lập Học-quán cho Annam tại thành Paris, cấp học bổng, chuẩn tiền trợ-cấp cho hội cổ công-ích văn vân.

Số trúng đã nhiều mà lại lớn nữa

1 số lớn.....	60.000$
2 số mỗi cái....	20.000
5 số mỗi cái....	10.000
10 số mỗi cái....	5 000
10 số mỗi cái....	2.000
30 số mỗi cái....	1.000
100 số mỗi cái....	500

Ngày xổ số định nhằm bữa 11 Novembre 1928.

Giấy số có gởi bán càng mấy tiệm ngân hàng và báo-quán.

Qui vị nên tính mau mau : Mốc tài bỏ ra hai đồng bạc thiệt đáng lắm mà ; Dự dự làm chi ?

MẤY XOAY LÚA BẮN CHỊU???

Qui vị nào muốn sắm nhà máy xoay lúa hay là Canot hơi, trả góp mỗi tháng.

Xin viết thơ thương nghị với :

Monsieur NGUYỄN-THÀNH-ÚT
Tổng-Lý Chu-Nhiệm hang :
Comptoir Auxiliaire de Commissions et de Représentations
109 Boulevard de la Somme — SAIGON

Tái-Đông-Bau

Sẽ hát lại rạp Quản-đông

ĐẠI-VÔ-ĐÀI

số 63, đường Tổng-đốc-Phương

CHOLON

Từ 9 tới 16 Septembre 1928

Kính cáo

Nguyên gánh hát Cải-lương **Tái-Đông-Ban** của M. Nguyễn-văn-Cu, lập ra đã trên 10 năm, đều đặng chư quí khán quan lục châu hoan nghênh.

Nay tôi vào hùng trợ lực với M. Cu, lo sắp đặt cho đẹp hơn trước, sẩm y phục và sơn thủy mới. Đào kép đông đảo.

Có nhạc tây và đờn tây hòa với đờn Annam trước khi hát và trong lúc hát.

Kính mời chư quí khán quan tới ủng hộ đời gót đến xem, trước mua vui sau giúp chúng tôi thì chúng tôi rất cảm tạ.

Nay kính thỉnh,
Nguyễn-văn-Tâm
Chef du 3e Quartier de la Ville de Saigon.

HOÀN-HẢI TAN-VĂN

Tâm bất tại

Ông giáo-sư Aldermann, dạy trường cao-đẳng thành Sydney, nước Uc-địa-lợi (Australie), tuy là một người học rộng tài cao, nhưng cũng là một người tâm bất tại, rất lẩn thẩn. Số là mới đây, ông ở tận nước Uc-địa-lợi, bên Uc-châu (Océanie) bước chân xuống tàu, sang kinh thành Luân-đôn (nước Anh). Tới nơi ông đến nhà một người bạn. Ông bạn lâu năm mới gặp được người cựu thân, thì ra ý mừng rỡ quá, nói rằng :

— Hỡi anh Aldermann, thật hạnh ngộ là dường nào !

— Thưa bác tôi đến đây, dự cuộc hội nghị về việc giáo-dục.

— Anh nói thật đấy chớ !

— Bác ngạc nhiên sao ?

— Tôi ngạc nhiên lắm, vì cuộc hội nghị nầy, mãi tháng Mai, năm 1929 mới hiệp kia mà.

Kết cục ra ông giáo-sư Aldermann, vì đã đọc bài chiêu tập hội nghị sai, nên mới làm có một năm trời thôi ; cũng vì cái lầm « kếch sù » đó, mà ông đã bước chân đi chẳng những từ nước nầy, qua nước khác ; mà lại từ phương nầy qua phương khác nữa. Có lẽ chư-tôn độc-giả ngạc nhiên chăng ? Nhưng mà người tâm bất tại, thì dẫu xem cũng chẳng xem thấy ; dẫu nghe cũng không nghe thấy ; dẫu đang ăn mà cũng chẳng biết mùi ăn đó, ngọt, lạt, chua cay thế nào. Đó là ý lời sách nho nói như thế.

LỜI RAO

Nhà dệt « P. LÊ-PHÁT-VĨNH » ở tại Cầu-kho, đường mé sông — (Saigon)

Tui nhà nầy có bán sỉ và bán lẻ các thứ hàng lụa, kể ra sau đây :

Satin (16 Tây), trắng và đủ màu ; gồ nhuộm bên Pháp-quốc, nền màu rất tươi, dầu có giặt nhiều lần, cũng không phai không trở 4$00 một thước tây.

Lục-soạn láng-chảnh, trắng, từ 3$00 tới 5$20 một thước tây.

Lụa-quyên trắng, canh chỉ thiệt mịnh ; từ 2$00 tới 2$80 một thước tây.

Lãnh thượng hạng, thiệt trắng, dệt rộng bằng tơ Thượng-hải, bề khổ rộng 0m80, — tới 5$20 một quốn.

Lãnh đen (hạ láng đen huyền, không trở màu đỏ lông), khổ Bắc-thảo 0$60 một quốn.

Lãnh đen (hạ láng đen huyền, không trở không đỏ lông) khổ trung 0$80 một quốn.

Các món hàng kể trên đây, đều dệt bằng tơ lụa, và có nhiều thứ, dệt toàn bằng tơ Thượng-hải, nên tốt hơn hàng khác nhiều lắm. Tôi lại gia tâm, dệt rất kỹ càng, đặng có hàng tốt mà bán cho đồng-bang ta dùng, mà giá lại rẻ hơn hàng khác nữa. Vậy cũng nên gọi là : tiện nghĩa nhi hậu lợi.

Vì muốn tri danh trong lục châu, nên bổn-hiệu kính lời cho chư quí khách hay ; nếu ai muốn mua bất cứ là nhiều ít, xin viết thơ cho hàng tôi, thì hàng tôi sẽ gởi hàng lại cho, theo cách gởi nơi lãnh hóa (contre-remboursement).

Xin hãy mua thử một lần, thì sẽ biết hàng tốt xấu thế nào, thì mới tin chớ lời rao nầy không phải là lời chơi-nợt.

Kính cáo LÊ-PHÁT-VĨNH,
Chủ-nhơn — Saigon.

LỞ NGỰA

SÂU CHÂN

Hắc lào, ngứa ngáy bỏng dạ

và tất cả các bệnh ngoài da muốn chữa khỏi tức khắc thì nên bôi

POMMADE

FLORENTINE

Nên thử ngay, sẽ thấy công hiệu

phi-thường

Có hàng vạn người viết thơ minh tạ !!!...

G. ROCHER
Bào-chế chuyên-môn
82, r. de Grenelle
PARIS

Bán ở các hiệu thuốc ở toàn cầu

Sách in rồi lần thứ nhì

QUYỂN

Bách-Phân Luật-Giải

5.000 cuốn trước bán hết rồi, kỳ nhì nầy có thêm vô mười mấy trương sách nữa : nói về luật mới đổi thuộc về Bách-phân, và con niêm giấy tin-chỉ, lại có chỉ rõ cách phạt Bách-phân không đóng giá hay là giả giá.

Ai muốn mua lẻ, do mấy chỗ bán sách trong lục-tỉnh, đều có trữ bán lẻ : 1$00 một cuốn ;

Ai muốn mua sỉ, bán lại thì tôi tính cho như vầy :

50 cuốn sắp xuống trừ hoa-hồng : 20%,
51 Cuốn sắp lên — : 30%
(Không dám nhận cách lãnh hóa giao ngân).

M. ĐẶNG-BÁ-PHÚ
Soạn-giả quyển : Bách-Phân-Luật-Giải
Vinhlong

Hãy hút thuốc

JOB

MUỐN BÁN

Một sở ruộng hơn ba mẫu tọa-lạc tại làng Long-hưng, tổng Long-ninh-thượng tỉnh Biênhoa, đất ruộng nầy đang làm gạch, tốt lắm.

Bổn con trâu đực đang tuổi sẻ đặng sức làm công chuyện.

Ai nào muốn mua xin đến nơi bổn báo.

DẠY ĐÀNG

Cho các Viên-quan

Bổn-Hiệu có tiếp đặng nhiều Pháp mỗi lời mong các thứ đá, nâng (*Echarpes*) cho viên quan như Bốc phủ, Phủ, Huyện, Cai-bộ bang-biện, bang-tá, bang-bổ, Hội-đồng Địa-hạt, và Ban biện Phố-lòng.

Vì mỗi thứ có vài ba cái mà thôi nên Bổn-Hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ lên cho Bổn-Hiệu mà hỏi giá. Bổn-Hiệu sẽ cắt lên cho quí ngài liền.

Nếu chưa rõ Bổn-Hiệu nằm bổi thời phải lợp ai nấy may thang nên Bổn Pháp mới sẽ gởi qua chớm.

Kính cẩn ngài rõ ?.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
Ed, rue Lucien Monnard,
SAIGON

Gia-long Học-đường

148 - 170, đường Chasseloup-Laubat, SAIGON.

CÁO-BẠCH

Ngày tựu trường : **16 JUILLET 1928.**

Hễ thi bằng-cấp sơ-học tại đô thành Saigon năm nay bổn-trường chọn 15 sĩ-tử ưng thi. — Giấy răn cước cần mỗi trò có câu chứng quan Đốc-lý Sài-gòn nhận thiệt, ấy là chứng quả thiệt sức, thiệt lực, thiệt danh, thiệt tánh từ rõ

Kết quả 11 trò sau nầy được đậu :

1 — Bửu-hữu-Linh, Rạch-giá	7 — Nguyễn-như-Tân, Travinh.
2 — Nữ-hữu-Lợi, id.	8 — Lê-văn-Trách, Cantho.
3 — Nguyễn văn-Hai, Sadec.	9 — Phan-hữu-Nghĩa, Bentre.
4 — Đặng văn-Quân, Tayninh.	10 — Huỳnh-văn-Hoi, id.
5 — Ngô-ẩn-tích-Hầu, Cholon.	11 — Ngô-long-Xưu, Giadinh.
6 — Ngô văn-Viễn, Travinh.	

Những khóa-sanh dưới đây ban ngày học tại trường Bổn-quốc, về ăn ở cơ-hàn đêm học tại bổn-trường, thì đậu các hội thi mới rồi kể ra sau nầy :

Brevet d'Enseignement Primaire Supérieur	Võ-văn-Giác, Lê-văn-Giu, Lộ-thành-Kinh, Nguyễn-văn-Thành.
Diplôme d'Enseignement Primaire Supérieur Franco-Indigène	Võ-văn-Giác, Lê-văn-Giu, Lộ-thành-Kinh.
Baccauréat :	Trúng tuyển kỳ nhứt : Ngô-tử-Thành.
	Đậu đủ hai kỳ thi hội đại tú-tài Pháp-quốc. Nguyễn-văn-Khoa.

Bổn-trường lãnh nuôi học sanh từ 7 tuổi trở lên, học tại bổn tiểu học, sơ học, đến tối nghiệp. Hãy viết thơ đặng giữ chỗ trước hoặc hỏi điều lệ học, bổn trường sẵn lòng gởi đến.

M. Cao-văn Tri, lương-y bổn-quốc, châu tất việc vệ sanh rức khỏe cho từ trò.

Nay cáo bạch.

Chủ LANG HỌC ĐƯỜNG.

LỜI DẶN. — Bổn-trường nhận lãnh những học-sanh có bằng-cấp sơ học rồi, muốn học các lớp tốt nghiệp tại trường Bổn-quốc (nhưng về ăn ở và học đêm tại bổn-trường). Phải gởi đủ giấy tờ và đến ăn nhuận bài-vở trước tại bổn-trường mà chờ ngày tựu trường thì vô các lớp trường ấy — (từ lớp 1re A tới 4e A).

THỜI-SỰ CẨM-NANG

1928

ĐÃ XUẤT BẢN

Giá một cuốn..... **2$50**

Ở xa thêm tiền gởi..... **0 25**

Thơ và Mandat gởi cho :

Imprimerie de FONION. — Saigon.

ALLO ! ALLO !

HÃY CHO TÔI BIẾT COI HÃNG NÀO MÁ BÁN MÁY TỐT HƠN HẾT

Máy xay lúa nhứt hạng CANOT hơi tốt lắm đó.

ẤY CÚNG LÀ HÃNG :

SALON NAUTIQUE

Môn bài 460, đường Paul Blanchy, SAIGON

SÁCH CỦA NGUYỄN-THANH-KHIẾT

M. Nguyễn-thanh-Khiết mới ra một cuốn sách luật, bằng chữ quốc-ngữ sách ấy bán tại nhà Mme Thanh-thi-Mậu ở tại chợ mới Saigon (đường d'Espagne số 186).

GIÁ MỖI CUỐN LÀ..... **1$30**

Ai mua tại Saigon, M. Khiết bớt cho 0$30.

Người nào cả lòng mua sách của M. Khiết xin gởi mandat-poste 1$30 cho M Nguyễn-thanh-Khiết 79 Rue Lagrandière Saigon ; người mua khỏi chịu tiền gởi sách.

M Khiết không bán chịu và không bán contre-remboursement, vì bớt có đồng bào hiểu dư.

Xin người lãnh sách bán cho M. Khiết bán theo giá của M. Khiết định trong lời rao nầy.

Cám ơn

QUẢNG-CÁO

Cáo-bạch cho chư quí độc giả hay rằng tiệm buôn cũ hiệu Navalrai bây giờ đã giao lại cho ông Primal Dageram làm chủ và mở cửa hàng buôn bán lại như xưa, nơi đường Catinat môn bài 52 Saigon.

Vậy chư vị đã có lòng chiếu cố lâu nay thì sẽ được hoan nghinh như mọi khi, vì ông Primal Dagerem như ông chủ trước sẽ vui lòng tiếp rước mọi lo lắng mà làm cho vừa ý quí khách luôn luôn.

Chủ nhơn kính cáo.

DẦU HỎI MỎ-NEO

Liệt vị hãy mua thử dầu hỏi hiệu : **Mỏ-Neo « Le Pétrole Ancre »** của hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles** mà dùng. Dầu rẻ hơn hết mà lại sáng rực mà không có khói. Thiệt là tối nhứt hạng trong toàn cõi.

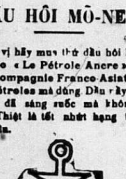

Trong Lục-châu các tiệm thay mỏ cho hãng

Compagnie Franco Asiatique des Pétroles

Đều có bán các thứ dầu hỏi nầy

Trong Lục-tỉnh anh em muốn bắt thăm đầu chỉ, xin viết thơ cho hãng **Compagnie Franco - Asiatique des Pétroles** ở Saigon đường d'Adran, số 6. Ông chủ hãng sẽ bắt làm tây tức.

NỘI HÓA

Tại tiệm tôi có bán :

Gạo trắng, trà Huế Laithiêu, nước mắm Liên-Thành, nước mắm bòn Phú-quốc, *tỉnh 1$70 ve litre 0$70, ve nhỏ 0 20)* thuốc rượu Thiên-thời *rất thần hiệu*, dầu Cà-là, Bột Longxuyên, Savon Hảo-Vinh, bánh Quốc-Nữ, mức gừng vân vân...

Xin mời quí ông quí bà đến mua giúp, ắt được toại lòng. Có người đem đến nhà.

NGUYỄN-KHẮC-NƯƠNG.

98, Rue Lagrandière

Téléphone 896

Cần dùng

Thợ nguội *giỏi đặng làm coi máy xe lửa.*

Do nơi Sở xe-lửa *tầng thứ nhì, đường Boulevard de la Somme, số 2.*

Ngày khai trương 14 Juillet 1928

THANH-NIÊN TÂN-TIỆN

THƠ-QUÁN

(La Jeunesse Progressiste)

102, Rue d'Espagne, 102

Directeur Gérant :

P. J. POSTAER

Publicité et Agence d'Affaires

Lãnh in và đóng sách vở, sổ bộ, thiệp cưới, giấy mời khảo và thiệt rẻ. Bán vở cho nước sạch vở cho học-trò đẳng, theo, tuồng, truyện tiểu thuyết, nhựt-trình, tạp-chí chữ quốc-ngữ, langsa, có thể bỏ ích cho tinh-thần phongkhóa của nước nhà.

Librairie choisie — Sách vở lựa thiệt kỹ lưỡng

Papeterie nouvelle — Giấy kiểu mới

Bạn trẻ ơi ! Hãy giúp người thanh niên !

MUA VĂN TẶNG SỐ

Văn quốc-ngữ của tôi giá bán 1 cắt 1 cuốn, vị nào mua sỉ tôi cho bớt-bỏng 50o/o, mà phải mua cho đặng 100 cuốn, thì tôi tính có 5 đồng bạc.

Bởi vậy, nếu mua 100 cuốn, tôi sẽ mua 1 cái giấy số S. A. M. I. P. I. C. tặng thêm, thì thành mua 100 vẫn có 3$00, vì giấy số nầy giá 2$00 mọt số.

Văn mua bán có lời cũng khá, may trúng số bực ngàn, bạc muôn, thì còn chi thú bằng ?

Tôi sẵn lòng gởi cách Contre remboursement và tiền gởi về phần tôi chịu.

Qui-vị mua vẫn, sẽ đáng tên vào từ L. T. nầy.

Lê-Mai B. Postale 70 Saigon

Dịp may ít có

Có người Thầu-khoán cần được rảnh việc, muốn sang lại, góp tất cả hay từ riêng từ phần :

Tiệm ăn đãi dư đồ cất nhà hay phố, tọa lạc tại ba mặt lộ Marchaise, d'Ayot và Boresse.

Một tòa nhà rất ngay ngạc, có nhà xe, đèn điện và hồ chứa nước ; vườn caosu (caoutchouc) tốt và hầm đá xanh rất lớn, cách Saigon 25 ngàn trước. Giá cả phải chăng, xin mời đến số 178 đường d'Ayot thương nghị.

MỘT PHO SÁCH HAY VÀ NGỘ

Chuyện tích xưa, ông bà mình truyền lại theo đời tân thời, cũng ngày càng in sẻ quên đi hết. — Ông Lê-văn-Phát, Bắc phủ sứ, thường thọ ngũ đồng Đại tinh sẽ hàng làm trong khi rảnh, có lượm lặc mấy lời truyền ngôn hay làm ra một pho sách, đặt hiệu là « Les Contes et Légendes du Pays d'Annam ». Viết bằng chữ Pháp, văn chương đặt để một cách tiêu sảo, đến đỗi người Pháp cũng phải tặng khen. Sách ấy nói về chuyện Annam ; toàn giả người Annam, nên Annam-Nữ học lý nơi thì thắng hiểu mau. Rất nó ích cho người Annam.

Annam ai rằng nên mua một quyển truyện cho con cháu biết luân lý xưa của Annam, học cách đặt để theo Pháp, sau giỏi, khoẻ một bước.

Giá mỗi cuốn..... 1$00

Bán tại Imprimerie du Lục-Tỉnh Tân-Văn

QUỐC-TẾ TIẾT-KIỆM HỘI

(Vạn-quốc trừ súc Hội)

HỘI NẶC DANH PHÁP ĐỂ HIỆP VỐN

Tư bổn của hội 65.000 lượng (1/2 đóng rồi) 2.000.000 quan phật lăng (1/4 đóng rồi)

QUẢN-LÝ CÔI ĐÔNG-PHÁP, 25 đường Guynemer—Saigon

Téléphone 571

LỜI RAO CẦN KÍP

Chúng tôi xin tỏ cho cùng các ông cầm vé hay rằng vì công việc của chúng tôi mở mang ra lớn và vì nhiều sự trở ngăn trong cuộc giao làn nơi xứ Đông-Pháp, nên chúng tôi phải sửa ngày xổ số lại.

Hiện thời đây, chúng tôi còn ra rẻ cho người hàng vốn khắp cõi Đông-Pháp, chỉ đến ngọn cùng của xứ Lèo và các xứ Mọi.

Bổn bộ thứ nhứt của chúng tôi 1687 vé gần đủ hết rồi, nên chiếu theo lời giao kèo thì chúng tôi phải xổ số sau khi chắc rằng các số tiền góp đã góp đủ trước ngày 14 tây mỗi tháng, kỳ hạn chót chúng tôi phải xổ số ấy cho đặng các người hùng vốn có góp đủ cho hội, được phần chắc dự vào cuộc xổ số ấy mà chúng tôi hảo lãnh xổ ngày 15 tây mỗi tháng.

Từ ngày 1er cho đến ngày 15 mỗi tháng, sổ ấy ắt tin chẳng có thể cho chúng tôi hay cho đặng chắc rằng mấy cái bổn lai mà chúng tôi giao cho sổ đó góp đủ góp đủ hay không.

Chúng tôi chẳng có thể nào trao bổn lai đặng lấy tiền góp trong mười lăm ngày sau mỗi tháng, là vì phần nhiều người hùng vốn chuộng góp phát nội trong mười ngày đầu mỗi tháng cho rồi.

Bởi vậy sau khi Bắp đầu xứa, canh chỉ nầy cho phòng kiểm soát của Chánh-phủ và sau khi được phê y cho, chúng tôi xin cho ông hay rằng :

Những người cầm vé của bổn hội phải trả số tiền góp theo như trước, nghĩa là kỳ hạn chót là 12 giờ trưa ngày 14 tây mỗi tháng.

Song không xổ số theo ngày 15 tây nữa, mà lại ngày 28 trong mỗi tháng lối ba giờ chiều theo như trước vậy, xổ tại nhà hội chánh trong Đông-Pháp, ở đường Guynemer môn bài số 25, Saigon.

Như vậy thì kể từ 12 giờ trưa ngày 14 đến ngày 28, hội chẳng thâu số tiền nào nữa và phòng Tổng-lý có rộng ngày giờ đặng coi mỗi người hùng vốn có góp tiền hay không và đặng lo mở cuộc xổ số theo các điều hảo lãnh chắc chắn của mấy người cầm vé buộc.

Từ thuở đến nay các tin tức ấy cho hay bằng dây thép song xét vì công việc của chúng tôi một ngày một mở mang ra lớn nên làm cho cách thông tin lấy trở nên bất tiện. Lại nhiều khi sổ điện tín hay gởi lộn.

Lúc mùa mưa, sự khi trời đổi đổi làm rất khó cho chúng tôi : có khi phải ngưng sự đi-lại trong nhiều ngày mà rủi cho trong mấy ngày đó nhằm ngày 14 tây nữa.

Sau khi tính toán xong xuôi chúng tôi mới nhứt định sửa như vậy, chúng tôi chắc rằng sự định nầy làm cho ứa lòng mọi người kẻ thì cho các ông hàng vốn tin cậy hội chúng tôi, vì chúng tôi chỉ lo giữ toàn đều huê lợi của các ông mà thôi.

Sự sửa lại nầy kể từ tháng 9 tây năm 1928, lấy vậy, từ đó về sau, thì cuộc xổ số sẽ mở ngày 28 tây mỗi tháng, khi 3 giờ chiều, trước mặt mọi người xem và có một viên hội-đồng bổn cổ-đông làm chủ tọa.

Nếu như ngày 28 nhằm ngày lễ thì định lại ngày sau là 29 xổ số, cũng giờ đó và chỗ đó.

Quản-lý.

Kính lời cùng quí khách đặng rõ :

Tiệm rượu PHƯỚC-HIỆP-THẠNH xưa nay của AN-CẨM-THỦY

(Bi-nhôe-ville)

Xưa nay có làm ra thứ rượu đặt riêng nếp với men tự nhiên, kêu rằng rượu Công-tử, bán ra các chỗ và có vỏ vẽ, trên nắp vẽ có con nhểm, gởi bán tại các tiệm nầy kể ra sau nầy :

Trần-Lâm tại chợ Tân-Uyên,	*Biênhôe.*
Hứa-Thọ tại chợ Phước-Thiền	*Long-Thành.*
Hồng-Trang tại chợ Phước-Lễ	—
Hứa-thoại-Thành tại chợ Phước Long	—
Đoàn-oán-Ân tại chợ Bến-Gỗ	*Biênhôe.*
Huỳnh-Hải tại chợ Bửu-Long	—
Nguyễn-oán-Khan tại chợ Bình-Thảo	*Bến Cỏ.*
Trần-Đức tại chợ Bến-Trước	*Châu-thành Biênhôe.*

Mỗi xe đều có nhãn hiệu của chủ tiệm rượu chánh, xin quí khách dùng rượu thì phải nhìn cái nhãn rượu có hình của tôi, mới là thiệt rượu của hiệu tiệm PHƯỚC-HIỆP-THẠNH xưa nay. Rượu nầy như quí khách mua về mà dùng không phải thiệt rượu nếp của tôi thì xin đem trả lại và lấy tiền lại, chớ của qui khách mua đi vậy.

Còn qui khách và làng xóm có muốn cần dùng rượu nầy mà đóng trong khi cũng kiến cùng đám tiệc chi nhiều, mà chỗ mấy tiệm kế trên đó không có thì xin gởi thơ đến tiệm chánh PHƯỚC-HIỆP-THẠNH trước bảy ngày thì tôi sẽ gởi đến hay là cho người đến lấy, tôi sẽ tính rẻ hơn.

Rượu nầy đặt thiệt rõng nếp, và men dùng về nó không có làm hại cho thân thể của người, là vì rượu nầy, không có ả xích và các thứ độc như các thứ rượu kia, mà làm hại cho thân người.

Xét qui khách ông nào có coi nhựt-trình mà thấy lời rao trước đây xin chớ lầm cho qui khách nào hay dùng rượu, xin mua thứ rượu của hiệu PHƯỚC-HIỆP-THẠNH mà dùng, đặng cho khỏi sự lầm thứ rượu khác.

Nay kính.

Chủ tiệm : **AN-CẨM-THỦY.**

Distillateur Biênhôe *(ville).*

Feuilleton N° 61

TIỂU-THUYẾT

THẤT HIỆP NGŨ NGHĨA

七俠五義

Hồi THỨ SÁU

(Tiếp theo)

Phạm-tông-Hoa nói : « Phía Nam tháng với đường cái, phía đông có đám rừng cao-thọ, phía tây có gò Sư-tử-thổ-phún bằn sẽ nói là gạch bỏ, nhà ấy có chừng vài chục nóc-gia. »

Bao-Công liền truyền lịnh đem bắn ra cấm dân đường, trên bắn ấy có đề hai chữ *Phóng-Cáo* ; lại dạy Phạm-tông-Hoa đi truyền cho ai nấy được hay. Nếu ai có oan uổng việc gì thì phải đến Thiên-tỉ-miếu mà kêu tố. Phạm-tông-Hoa vâng lịnh đi công khắp các nơi mà mao rao cả buổi, song chẳng thấy ai kêu tiếng.

Khi anh ta đi gần tới là gạch bỏ cùng rao lớn lên rằng : « Hay có Bao-đại-nhơn ở tại Thiên-tỉ-miếu, người có ra bẩm phóng cáo, nếu ai có oan uổng việc gì thì đến đó mà thân oan . . . . . »

Nói chưa dứt lời, bỗng nghe có người lớn tiếng nói rằng : « Ta có việc oan uổng lắm, hãy đến đó cho ta kêu oan. »

Phạm-tông-Hoa nghe người ấy nói thì lấy làm lạ bèn nói rằng : « Ủa ! Mọ có việc gì oan khuất mà muốn đến trước một sao quan ? »

Tế ra người dân-bà ấy lại-lịch thì nào Phạm-tông-Hoa làm sao mà biết cho rõ được. Chỉ biết là thân thích với Tân-tổng-quản đó mà thôi ; còn kỳ dư việc gì nữa thì không biết chi hết cả.

(Nguyên vì lúc mụ Du-Trung chết thì cho Nương-Nương rồi thì Tân-Phụng bèn lấy tên Du-Trung mà kêu gọi Nương-Nương. lên đem ra khỏi cung, cai người thân-thích đưa tháng về nhà, dặn dò Tân-Hầu phải phụng dưỡng cho tử-tế. Ai ngờ là Nương-Nương vì thương nhớ Tổ-quận, có ngày cứ khóc hoài, làm cho rập con mắt thất minh, (đui) lòa bết giờ, cha cần Phạm-tông-Hoa là Phạm-Thắng, cũng ở trong nhà họ Tân, tánh tình trung hậu, vui làm những việc lành ; Nương-Nương thấy vậy, thường hay bưng thuốc cho luôn luôn, Phạm-Thắng thọ ơn Nương-Nương rất trọng ; đến sau Tân-Phụng bị hại mà chết đi rồi, chẳng bao lâu Tân-Hầu cũng chết ; Nương-Nương không biết nương dựa với ai, nên phải ở nhà họ Tân tính đi nơi khác.

Phạm-Thắng muốn rằm Nương-Nương ở lại nhà mình mà Nương-Nương nhứt định không chịu, lại dẫn ở nơi trong một nóc lo gạch bỏ. Tuy vậy mà Phạm-Thắng cũng tới lui thăm viếng và châu cấp luôn. Đến sau Phạm-Thắng làm nguy, bèn trối lại với con là Phạm-tông-Hoa, bảo phải cung phụng bà lão ở trong lò gạch cho tử-tế. Còn Phạm-tông-Hoa là con chí hiếu, cho nên từ ngày cha chàng mất đến sau, thì chàng cũng tử-tế tận-tụy lắm cho mà cung phụng Nương-Nương luôn ; lão bình thời khi thì chàng kêu bằng bà-thái-thái, khi thì chàng lại kêu bằng mẹ).

Khi Phạm-tông-Hoa nghe Nương-Nương muốn đi kêu oan thì lấy làm lạ bèn hỏi rằng : « Mọ có việc gì oan ức không có một ông quan nào thật thanh-liêm không chịu, lại đến ở nơi trong một nóc lo gạch nhỏ-tọn-ten-hỏ-đó ? »

Nương-Nương nói : « Vì con của mọ nó bắt hiếu lắm, nên mọ phải đi cáo quan. »

Phạm-tông-Hoa lại hỏi : « Con của mọ là ai ở đâu nữa. »

Nương-Nương nói : « Con của mọ nếu không có một ông quan nào thật thanh-liêm ở đời, thì chẳng ai phán đoán được ; vì lại mọ đã thường nghe thiên-hạ đều đồn đoán tiếng con Bao-Công là một ông quan thanh-liêm, hay phán đoán việc Âm dương ; nay cần có va đến đây, nếu mọ chẳng dùng dịp nầy mà tỏ rõ con khúc của mọ ra, chớ còn đợi chừng nào ? »

Phạm-tông-Hoa nói : « Nếu vậy thì để con đưa mọ đi. » Về nói với đứng dậy tay cầm gậy tre, tay dắt Nương-Nương đi đến trước miếu, chạy vào bẩm trước, rồi mới dắt Nương-Nương vào miếu ; đứa tại chỗ công-tôn, Nương-Nương bèn nói rằng : « Xin đại-nhơn hãy bảo tồ tả hầu lui hết đi, thì tôi mới nói rõ việc oan khuất của tôi được. »

Bao-Công nghe nói liền dạy tả hữu tạm lui ra ngoài hết rồi mới nói rằng : « Bây giờ không có ai hết, muốn nói việc gì thì rứ nói đi. »

Nương-Nương vùng khóc rống và nói rằng : « Bẩm-bẩm-khoanh ôi ! Mẹ con khốn nạn ai-ai-a nỗi bỗ sao cho xiết . . . »

Bao-Công vừa mới nghe có hãy nhiều lời mà nói một đoạn cho người vùng bớn ra vàng ; còn Bao-Hưng nghe nói cũng sửng sờ, bèn nói thầm rằng : « Trời ơi ! Người dân-bà nầy ở đâu, bà điên rồi hay sao mà dám tự xưng là a'-gia, hỷ lắm chớ phải chơi gì ! »

(Mai tiếp).

ECOLE DE DACTYLOGRAPHIE

Sténographie et Comptabilité Pratique

PHAM-VĂN-VINH

14, Rue Legrand de la Liraye, 14

Saigon

Trường dạy học-sanh máy viết, chữ tắc, bút toán và chữ Ăn-lê. Ấy khoa-học, G'ão-sư Langsa dậy rõ. chemin và mau giỏi. Học bà Phàm nên nghề và sẽ bảo kiết cho làm việc.

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN VĂN

Directeur Propriétaire : NGUYỄN-VĂN-THIỆT,

13, Rue Lucien Mossard. — SAIGON

TIRAGE 8.500 EXEMPLAIRES

Le Gérant : LÂM-VĂN-NGỢI

Tirage 2658 exemplaires
le 13 September 1928

Saigon le 13 September 1928

THUỐC HIỆU:

Capsules de Santal Salolé Thomas

Khi trước ông Lương-y Méderva có chế một thứ thuốc hiệu là Đông-phương Thiên-trước Santal Citrin lắm.

Trong tờ «Times-báo» tháng Juin năm 1865 trương thứ 571, ông lương-y ấy có làm một bài dien-thuyết như nầy:

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahu & Cubèbe uống nó có hại mà mất thơm tho; dẫn uống bao nhiêu rồng không phai đi, uống nó rồi rồi mửa nước đái phải khác xa mà trong vài ngày sẽ thấy hiệu nghiệm nó.

Thứ thuốc Salol các ông-viện đều dùng nó đã đăng 25 năm nay, uống nó vào thì lợi thấy bổ thận.

Trong thứ thuốc hoàn nầy có nhà vi Salol vào trong Santal làm cho cho hai vi thuốc nhập làm một, mà tro tảo dương càng là bổ dưỡng bổ ra trăng kiện.

Thuốc nầy để bỏng làm bà vào dụng rồi thì mau thao.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ tám hoàn cho tới người hoàn thì chắc lành bịnh liền, bất kỳ lâu mới gì phải mạnh reo.

» Ta đã thấy Pharmacie principale của ông L. SOLIRÈNE là bán cho hàng báo chí annam, ngang nhà hát Tây Saigon. «

ÉCOLE CENTRALE

de Dactylographie-Comptabilité pratique et sténographie
Cours de Français et d'Anglais
18, Rue Thomson DAKAO — SAIGON

Bổn-trường dạy học-sanh máy viết, bát toán, viết tắc, chữ Ang-lê và chữ Langsa. Các vị giáo-sư tại Bổn-trường đều chọn rồng tay khoa mục xuất thân, đã tư cách giáo dục tận tâm dạy dỗ, coi lấy tiếng khen, học trong 3 tháng thì trở nên người thơ-ký giỏi giắn và buôn bán bạt thiệp. Có hai lớp dạy riêng chữ Lang-sa không ăn tiền. Mỗi đêm đều có dạy đủ các khoa từ 7 giờ đến 10 giờ. Một Ông cử-nhơn luật khoa có cấp bằng thượng đẳng đại học đường tại Paris lo về phần thanh-tra khoa thương-mãi và khoa sư-phạm lo chuyên dạy các khoa số trường.

COURS D'ANGLAIS (Một Ông giáo sư Ang-lê)

COURS DE BANQUE } *Directeur technique et Professeur : 1 Licencié en Droit,*
COURS DE COMMERCE } *Diplômé de l'Ecole des Hautes Etudes commerciales de Paris*
COMPTABILITÉ COMMERCIALE (Professeur : 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de (commerce).

Học sanh có cấp bằng sơ-học, học khoa bát toán tại Bổn-trường trong ba tháng biết làm sổ Nhựt-ký (Journal) biết tính lỗ lời, khóa sổ khai sổ mới (Dresser compte Pertes et Profits, Bilan et Passer au Journal les articles d'inventaires de clôture et de réouverture des comptes).

STÉNOGRAPHIE *(Professeur)* : 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de commerce

COURS DE FRANÇAIS ET DE CORRESPONDANCE COMMERCIALE. } *Professeurs :* { *1 Diplômé de l'Ecole supérieure de Pédagogie. 1 Diplômé de l'Ecole supérieure de commerce.*

HAI KHOA NÀY DẠY KHÔNG ĂN TIỀN

DACTYLOGRAPHIE : *Chargé de Cours :* l'Ancien Secrétaire dactylographe

Có sở cần dùng người làm việc, thì Bổn-trường lo dìu dắt học sanh siêng năng học hành giỏi, và tánh hạnh tốt, như khi trước vậy. Nhưng học sanh ở xa thì Bổn-trường lo có chỗ ăn ở tử tế.

Thơ và dây thép xin gởi cho :
Monsieur BÙI-NGỌC-THỤ
Directeur-Fondateur, 22, Rue Thomson, Saigon

C.J. BONNET

XÂY NÀI CHO ĐẶNG GẶT GIÔNG
NGƯỜI CỜI NGỰA NÀY
CHO CHỦ TÔN MUỐN MUA RẺNG MỘT

Trinh-thám tiểu thuyết

Số hiệu bốn án 118

Tác-giả Pháp-sử: Gia-bảo nhi-tử
Dịch-giả Nam-sử: Trần-song-Bình.

HỒI THỨ HAI

(Tiếp theo)

Phật-lang nói: thưa ngài.... bấy lâu tôi chưa tiếp được ngài, không biết ngài hỏi tôi việc gì vậy? Phương-Lục đáp: Tiên-sanh giả ngộ vậy.... hồi sớm tôi tới Ngân-hàng đây, các thầy Thơ-ký đều biết tôi có sao Tiên-sanh lại quên tôi đi, còn tôi muốn đợi hỏi sự nầy, chẳng qua một sự nhỏ mọn, xin Tiên-sanh chớ để ngại phiền lòng. Phật-lang nghe nói làm thinh, chưa kịp trả lời sao hết, Phương-Lục bèn nắm tay Phật-lang bước ra trước cửa, kêu xe song mã ra đi, xe chạy tới một nẻo đường, gọi bằng «Lệ đô-ni nhà lồ». Phương-Lục ngừng xe tại đó, ghé vào nhà lầu gần bên, bỏi vì nẻo đường nầy khuất tịch, ít ai lại vãng đến nơi, nên Phương-Lục đem Phật-lang tới để chuyện trò, chẳng ai biết sự mình cho được, khi vào nhà lầu, thời hai người kéo ghế ngồi phía trước, chẳng cho bọn Thị-dịch tới bên Phương-Lục bèn to nhỏ với Phật-Lang rằng: tôi tới đây hỏi chuyện, là hỏi một đều tối yếu nầy. vì hồi sớm tôi thấy Bá-Lỗ lãnh trương giấy cho Tiên-sanh, không biết trong giấy nói sự gì vậy? Phật-Lang làm bộ trở trình mà rằng: châu đi.... chắc ngài nói lầm rồi, chớ tôi không thấy Bá-Lỗ lãnh trương giấy khi nầy hết. Phương-Lục nói: tôi cần thấy Bá-Lỗ viết một trương giấy gởi lại, rồi lấy qua bên chỗ ngồi của Tiên-sanh, tôi lại thấy Tiên-sanh lượm giấy bỏ vào túi áo liền, chớ không phải tôi nói lầm lỗi. Phật-Lang biết sự chối cải không được, lại kiếm cớ mà nói gạt rằng: phải.... phải.... hồi sớm Bá-Lỗ có lãnh một trương giấy thật, song giấy ấy giao tôi nhận khán, chớ không phải gởi cho ai, nên tôi xem giấy đốt liền, không dám để giấy lại. Phương-Lục nghe nói ngọc nhiên, bèn đoán quyết một lời mà nói: tôi biết rồi.... tôi biết rồi.... tôi biết Bá-Lỗ cộp Tiên-sanh đem giấy cho Tiết-Tây, chớ không phải giao Tiên-sanh nhận khán, Phật-lang nghe nói tráng bịnh, coi bộ chàng có ý sượng sùng, Phương-Lục thấy vậy mừng thầm, biết chắc Phật-lang nhất nói thật sự ấy, thế mà Phật-lang mộ bề giữ kỷ, cứ thế thôi mới không hai không. Phương-Lục phát giết mà rằng: Tiên-sanh tưởng tôi không biết, cứ chối cải nhọc lòng, cần Tiên-sanh hành động thế nào, tôi biết rõ hồi nãy Tiên-sanh ra đi lật đật là Tiên-sanh muốn đem tin cho Tiết-Tây, bây giờ trương giấy còn để trong mình, sao Tiên-sanh cứ chối cải chi vậy? Phật-lang nghe nói hoảng hồn, muốn trốn phứt cho xong, chỉ vì Phương-Lục để ý dự phòng, không thể nào trốn được. Phương-Lục lại hâm dọa mà nói: tôi làm chức trinh thám tại đây, chẳng ai giấu tôi một việc gì hết, nên Tiên-sanh không đem trương giấy cho tôi thấy, thời tôi kêu linh bắt công lại, và xét mình Tiên-sanh bây giờ. Phật-lang nghe nói phải kinh bèn mắc tới đem trương giấy ra. Phương Lục tiếp nhận trương giấy liền tay, không dám xem giấy khi đó (1) bèn chắp tay xá Phật-Lang một cái, rồi đem trương giấy mà đọc từ thờ, mấy lời trong trương giấy như vầy:

Càng em bậu Tiết-Tây dặng rõ

« Nay tôi bị sự hàm oan,
« Chả nhơn béo ráo lại quan ngân rày
« Đặc bằng bị mất không hay,
« Phần tôi giữ bực gian ngay tự mình.
« Bây giờ sự đáo vưu đình,
« Mang vòng lỉ tiết phận mình ra chi,
« Mặc đầu miệng thế thị phi,
« Chẳng nên để dạ sầu bi rực lòng.
« Thân tôi chịu khổ đã xong,
« Còn e em bậu mắc vòng gian nan.
« Sợ đòi phải biết cơ quan,
« Lánh mình tồng ấu cho an một bề.
« Kịp toan dời gót xê quê,
« Bao nhiêu đồ đạc đem về rất đi.
« Nghĩa là tránh chỗ hiểm nguy,
« Ở nơi khuất tịch vợ chồng an thân
« Lòng tôi thương bậu muôn phần
« Cho nên tôi phải phân trần thiệt hơn

Tây-bá-Lỗ.

(Mai tiếp).

Chữa bịnh sốt cách nhặt
SỐT RÉT NGÃ NƯỚC
không gì bằng
QUINOFORME
là thuốc tiêm, thuốc viên hay thuốc bôi.
Chỉ theo khoa-học mà đã chứng dụng ở các thuộc-địa pháp.
Có bán ở khắp các hiệu thuốc tây.
G. LACROIX, 37, Rue Pont, PARIS (IVe)

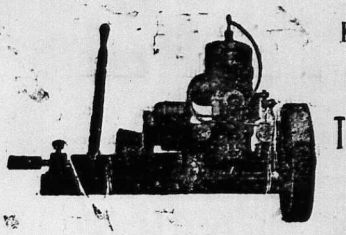

Thuốc PEPTO-KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Là vị thuốc rất đại bổ không thứ nào bì kịp, chế riêng cho mấy người mắc bịnh lâu ngon, ngủ không dặng yên giấc, hay là một nhọc vì làm công chuyện nhiều.

Thật là một thứ rượu mùi vị rất ngon ngọt.

Mỗi khi dùng comrồi uống một ly nhỏ thứ rượu nầy thì mau phục sức mạnh lại.

Gởi bán tại các nhà thuốc.

Xin xem cho kỹ cái hiệu

Laboratoires Maurice ROBIN, 13, Rue de Poissy, PARIS

và đừng chịu thứ nào khác hết.

Sức lực mạnh mẽ
thì làm việc cần kíp

mới làm cho nhân công việc của mình được hoàn toàn. Nếu mình đã đoán phận sự thì phải lao thân trực tới để sự tráng kiện của mình mất thì rất tuổi xanh của mình lại còn chi. Như tuổi của chư-tôn đây thật là chưa phải già vậy!!! Nhưng mà chư-tôn già hạp đó thì thật là sự chư-tôn muốn vậy.

Nếu rủi xuân xanh nó trở lại cho nhơn-tôn mất lần nữa thì tự nhiên chư-tôn sẽ được mạnh khoẻ được trẻ y như thuở còn thơ. Được đủ sức tối sớm xin thì chư-tôn vui vẻ mà làm việc nam-nhi cho trọn đời. Vậy thì hãy tin sự uống ngày hôm nay thứ thuốc mạnh lạ nầy, tuân theo mà thật là hay, thần dược vậy.

FLOGALINE

Bổ gan cốt. — Làm cho bổ máu viên với nhuận chất của thật tươi mát của thảo mộc, chuyên trị bộ gan cốt sưng vì nó làm cho tử cốt yếu đuối trở mạnh như thường.

Có bán tại các tiệm PHARMACIE CENTRALE, 18, Rue de Marins, Saigon

PHOSCAO

Le plus exquis des déjeuners.
Le plus puissant des reconstituants.

ALIMENT IDÉAL

des Anémiés,
des Convalescents,
des Surmenés,
des Vieillards.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

Đại-lý nội cõi Đông-pháp:

L'Union Commerciale Indochinoise & Africaine

Hãng nghành ở: Saigon, Pnompenh, Haiphong, Hanoi, Namdinh, Benthuy, Thaibinh, Yunnanfou, Tourane, Hue, Quinhon, Nhatrang, Donghoi, Thuxa.

YATRÈNE 105

Thuốc trị bịnh kiết.

Bảo chế riêng cho trong miền nóng nực dùng là một thứ thuốc rất thần hiệu mà lại hay hơn các thứ khác.

Sức thuốc nầy uống nó thì thấy mau hết hẳn hòi.

Độc quyền trong cõi Đông-pháp

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE.

Ở ngang nhà hát tây Saigon.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công ty hữu hạng vốn **250.000** *đồng bạc*

Công-ty làm những việc kể ra sau nầy:

1° — Lãnh tiền lem gởi không hạng kỳ bằng bạc Đông-Pháp hay là tiền quan Langsa, cho 4 ly lời mỗi năm; (4%)

2° — Lãnh tiền TIẾT-KIỆM cho 5 ly lời mỗi năm; (5%) (theo nhiều cũng nhận)

3° — Lãnh tiền đem gởi có hạng kỳ, cho 6 ly lời mỗi năm; (6%)

4° — Bán chi phiếu (chèques) và gởi tiền qua Đại-Pháp bằng dây-thép hay là gởi theo tàu trực (transferts par cable ou par courrier);

5° — Cho vay để cầm cố;

6° — Cho vay về hàng hóa nhập cảng ở ngoại-quốc (ouverture de crédit à l'étranger).

Công-ty *VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG* sẵn lòng mà chỉ rõ cho đồng bang chúng ta biết những công việc ở nhà Ngân-hàng mà đồng-bang muốn cần dùng.

Ông Huỳnh-đình-Khiêm, *Nghiệp chủ ở Gòcông, Danh-dự Hội-trưởng*;
» Trần-trinh-Trạch, *Nghiệp-chủ ở Bạcliêu, Chánh Hội-trưởng Bản Trị-sự*;
» Nguyễn-tấn-Vân, *Hội-đồng Thành-phố Saigon, Phó Hội-trưởng*;
» Nguyễn-văn-Của, *Chủ nhà in, Quản-lý Hành-sự*.

SOCIÉTÉ ANNAMITE DE CRÉDIT

34, rue Pellerin

Dây thép nói số 246 — Tên dây thép: CRÉDITANA

Kính cùng quí vị đặng rõ: ĐẠI-ÍCH lại con đường Thủy-binh số 383-385 Cholon là một nhà trữ rất nhiều xe-máy đạp, đủ màu, xe rất chắc chắn, nhẹ nhàng, như hiệu D. I. C. MALBROUGH AUTOMOTION TALBOT *giá rẻ hơn các nơi.*

Bán **SUCCÈS** *đủ kiểu, trao xe đi bán rất tiện, sáng không kiếp đến nào mành kịp.*

Trữ: Đủ đồ phụ tùng xe-máy, có đủ phụ tùng hiệu Succès với mọi thứ xe-kéo, xe-hơi và nệm xe-hơi.

Kính mời quí vị Lục-châu chiếu cố, bán rất rẻ, vì có lại nhiều lắm.

Bằng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân. (contre remboursement). *Vị nào sẵn lòng chiếu cố, xin gởi trước cho 5 đồng.*

Chủ nhân kính cáo.

ĐẠI-ÍCH 383-385 — rue des Marins. — Cholon

HÃNG MOREL VÀ CÔNG-TY

KỸ NGHIỆP CHO HÃNG

ÉTABLISSEMENTS INDUSTRIELS DE SAIGON

1, Rue d'Ayot — Saigon

Nhãn hiệu có sắc chứng nơi tòa

Hãng làm gạch bông và gạch bằng xi-măn cán đá cẩm thạch đủ thứ màu xinh đẹp và chắc vô cùng.

Nội Đông-Pháp duy có một hãng nầy biết cách làm gạch theo kiểu cách kiểm-thời và máy móc làm gạch cũng đều là đồ tân chế.

NHÃN HIỆU NẦY LÀ DẤU RIÊNG CỦA BỔN-HÃNG

MUỐN SANH LỢI NHIỀU

NÊN ĐẾN TẠI HÃNG:

Comptoir auxiliaire de commissions et de Représentations

109, Boulevard de la Somme — SAIGON

Bổn hiệu bán rẻ các hiệu máy danh tiếng cả hoàn-cầu. Đã từng bao mà gá lại ê.

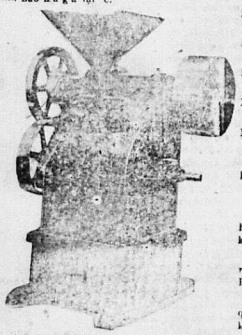

Máy xay lúa đủ hạng, gạo không nát.

Máy Mc cer AMADOU chạy it tốn dầu.

Máy đèn để chạy bằng dầu lửa.

Máy làm gạch, nước đá, bôm (pompe) nước.

Máy tàu hơi, máy làm tam bản v. v.

Còn nhiều thứ máy kể không xiết.

Bổn hiệu:

Có xưởng đóng tàu hơi Canot automobile không dầu dám sánh.

Nhận tạo thợ đem người Annam môn bên Pháp-quốc.

Còn máy móc có quan Bác-vật kiểm xét kỹ càng.
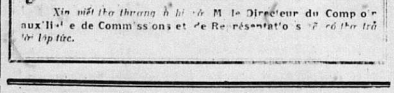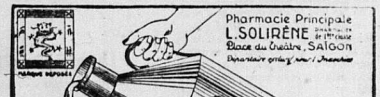
Xin mời thọ thượng hãy đến M. le Directeur du Comptoir auxiliaire de Commissions et de Représentations sẽ có thơ trả lời lập tức.